

# Bajtársi Levél

XLII. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

CALGARY, ALBERTA, CANADA

1989, OKTOBER 31.



A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

világszervezetünk, az MKCSBK alakult: 1949-ben

bajtársaink hivatalosan bejegyzett, jótékony célú társadalmi egyesületeket alapítottak  
az AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN:

OHIO államban: Magyar Csendőrök Családi Közössége, (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes), Charter: B.56-940, Cleveland, OH., USA, 1954. Julius 14.-én-

KANADÁBAN:

ONTARIO tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Toronto-i Jótékonyági Csoport, (Royal Hungarian Gendarmarie Veterans' Benevolent Association of Toronto). No. 10 Liber 1163, Toronto, Ont., 1962, szept. 27.-én.

QUEBEC tartományban: MKCSBK Montreal-i Csoport, (Association des Vétérans Gendarmes Rozaux Hongrois), No. 96 Libro C-268 Quebec, P.Qu. le decembre 19, 1972.

ALBERTA tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Calgary-i Csoport, (Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie) No. 8775, Edmonton, Alta., 28th October, 1975.

K i a d j a:

AZ MKCSBK VEZETŐSÉGE.

Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie

ADMINISTRATION CENTRE:

712 - 54th Ave., S.W.

CALGARY, Alberta, CANADA

T2V 0E1



MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG  
alakulási év 1949, Gráz, Ausztria. Vezető 1950- 1960-ig:  
néhai nemes folkusfalvi FOLKUSHÁZI LAJOS, ny.á.m.kir.altábornagy  
a m.kir. Cendőrség volt felügyelője.

ÖNKÉNT ÉS ÖNZETLENÜL INTÉZI VILÁGSZERVEZETÜNK TÁJÉKOZTATÓ,  
NYILVÁNTARTÓ ÉS SEGÉLYÜGYI SZOLGÁLATÁT.

A./ KÖZPONTI VEZETŐSÉG:

vitész Szendi József segélyalap kezelő pénztáros (Sarasota)	Dr. Kiss Gyula központi vezető	Domokos Sándor Bajtársi Levél főszerkesztő
ifj.vitész Körössy Zoltán jelvény érem-kezelő	Dr. Szalontai Sándor a torontói csoport vezetője	Fazekas Lajos nyilvántartó
Vörös Imre ellenőr	vitész Rácz István központi pénztáros	Varga István ellenőr

B./ BAJTÁRSI LEVÉL

Az MKCsBK hivatalos lapja, központi tájékoztatója; Beszámol közösségi, egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar élet híreiről világszerte.

Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek és értesítések, valamint a hozzájárulások nyugtázása minden számban.

Alapította, megindította és terjesztette Gráz-ban (Stájerország, Ausztria) és környékén, 1947.VI.21-1949-ig a "Gráz-i Magyar Csendőrök Bajtársi Asztaltársaság"-a, utána az MKCsBK 1951-ig.

Ügyvezető, levelező, szerkesztő és kiadó: Jegenyés Pál főtörm.; Elnök: néhai vitész Karsay Jenő alez.

Szerkesztette és kiadta Bregenzben, dreibergenben, majd Utrechtben 1951.V.12-től 1964.IX.5.-ig: néhai vitész Karsay Jenő alez.; munkatárs: néhai vitész Karsay Jenőné, született Gerencsér Lily.

Szerkesztette és kiadta Islingtonban, majd Etobicoke-ben 1964.X.1-től 1975.VI.10.-ig: néhai vitész Kövendy Károly CM. százados.

Szerkesztette és kiadta 1975.VII.1-től 1981.XII.31.-ig Calgary-ban, (Alberta, Kanada): dr. Kiss Gyula és a Szerkesztő Bizottság.

Szerkesztette és kiadta, (Vezetői Bajtársi Levél néven) Sarasotában, (Florida, USA.) 1982.I.1.-től 1983.V.31.-ig: vitész nemes Baranchi Tamáska Endre.

Szerkeszti 1983.VI.1.-től a Szerkesztő Bizottság, s kiadja a Vezetőség:

vitész Keresztes Lajos lektor	Domokos Sándor főszerkesztő	Dr. Kiss Gyula felelős kiadó
----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Minden cikkért és közleményért, annak szerzője, a közlésért a kiadó felelős.



*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,  
Hiszek egy isteni örök igazságban,  
Hiszek Magyarország feltámadásában!  
Ámen.*

### BAJTÁRSI LEVÉL

" Járd be a világot és hirdesd a M.Kir.Csendőrség jó hírnevét! "

( Néhai vitéz SUBIK KÁROLY prelátus, Gráz 1948.XI.20.-án )

XLII. Évfolyam 2. szám

CALGARY, 1989. OKTÓBER 31.

#### TARTALOM:

#### OLDAL:

I. A Vezetőség hírei	....	1 - 3
II. Személyi hírek,Kitüntetés,Gratuláció,Gyógyulás, Halottaink	....	3 - 13 + 46
III. Beszámolók a bajtársi közösségek életéből	....	13 - 20
IV. A magyar élet egyesületi és társadalmi eseményei	....	20 - 22
V. Beszéd, cikkek, elbeszélések, beszámolók	....	22 - 36
VI. A Múzeum hírei	....	36
VII. Bel- és külföldi sajtóhírek	....	36 - 40 + 46
VIII. A Vezetőség levelesládájából	....	41 - 45
IX. Helyesbítés, értesítés, egyéb, nyugtázások	....	45 + 47

#### M. KIR. FEGYVERES ERŐK MUZEUMA

Alapították és fenntartották, mint MKCsBK Múzeum és Könyvtárt Torontóban, Az Eszmei Csendőr Laktanyában 1971.IV.18 - 1984.XII.16.-ig, a torontói magyarság és más látogatók osztatlan elismerését kiérdemelve az MKCsBK, a Központi Vezetőség és néhai vitéz SZATHMÁRY KÁROLY C.M. ( 1916 - 1985 ) ügyvezető elnök, múzeumőr.

A Múzeum állandó CÍME: Magyar Ház, Kanadai Magyar Kultur Központ  
840 St. Clair Ave., West  
TORONTO, Ont., M6C 1C1 Canada.

A Múzeum vezető és irányító szerve a MUZEUMI BIZOTTSÁG.

Elnök: Dr. NAGY GYÖRGY

#### TAGJAI:

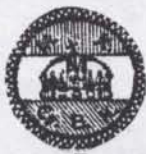
##### A MUZEUM RÉSZÉRŐL:

Dr. Szalontai Sándor  
Jakab Iván  
Kiss Károly  
Peterdy Mihály  
Borbás Károly tb.cső.  
ifj. Podonyi István

##### A MAGYAR HÁZ RÉSZÉRŐL:

Dr. v. Ormay József  
Kósa István  
Csekő Miklós  
Sárközi Aurél  
Szűcs Gábor

Kurátorok: Dr. Szalontai Sándor és Borbás Károly



I.

## A VEZETŐSÉG HÍREI

### ÁLLÁSPONTUNK

az MHBK US. főcsoportvezető által 1989.VIII.25-27-ig Clevelandba összehívott konferencián a tárgysorozat pontjaihoz elmondotta

Dr. KISS GYULA az MKCSBK központi vezetője.

#### A magyarországi gazdasági helyzet.

Gorbacsov, az orosz kommunista-párt főtitkárának alapvető irányváltásokat mutató kijelentései a gazdasági helyzet általános romlását mutatják. A külföldi újságcikkek szerint, a rendszer gazdasági csőd felé halad. Ezért Gorbacsov végigjárta gazdasági segítség érdekében Washington, London, Bonn, Párizst. Ugyanekkor a megszállott országokban bizonyos engedményeket, reformokat adott, melyek további változásokra vezettek.

Magyarország is kapott bizonyos un. reformokat azért is, hogy az ország maga keressen a csődből kiutat. Ez világosan mutatja, hogy a politikai rendszer lejárt. Így megengedte, hogy lebontják az osztrák határon az un. "vasfüggöny"-t, kaptak bizonyos feltételek mellett szólás és sajtószabadságot, többpárt-rendszert, stb. Az engedmények felvillanyozták az országot, s reményt keltettek a változáshoz, mit Dr. HABSBURG OTTÓ és a Közös Piac küldöttségének megjelenése, majd az USA részéről GEORGE BUSH elnök látogatása is bizonyít.

BUSH elnök nem ajándékot hozott, hanem útmutatást, hogyan és mit kell dolgozni, angol nyelvet és közgazdaságtant tanulni. Útát nyitott a magántőke befektetésének, felbátorította a kis-üzemek indulását, hogy a termelőipart helyreállítsa. Külön jelentőséggel bír, hogy az elnöknek sikerült a juliusi párizsi gazdasági csúcs-konferenciát végre már egyszer Kelet-Európa megsegítésére rábírní.

Magyarország gazdasági megsegítését a Nyugat a rendszerváltozáshoz köti, melyet garanciának is vennének arra, hogy az ország bizonyos fokig önállóan gazdálkodhat és nem szovjetérdekek fogják megszabni a nyugati kölcsönök hovafordítását. Ehhez jó lenne, ha a sok új párt egyesülne egy erős ellenzéki pártban, mely az új, valószínűleg egyelőre koalíciós kormányban súllyal tudná képviselni az ország érdekeit és nem kísértene a rosszemlékű "szalámi-politika".

Ma még a kommunista-párt van uralmon Magyarországon, melyet a Szovjet-orosz hadsereg biztosít. A demokrácia további kiharcolásába való beavatkozás az emigráció részéről nem lenne szerencsés, tehát egyelőre mellőzendő.

#### Magyar háborús hősiemlék Budapesten.

A magyarországi engedményeket, az un. reformokat, mi is örömmel, de bizonyos tartózkodással fogadjuk. A mai otthoni politikai helyzet ugyanis nincs kialakulva. A párt ma még könnyű szerrel cserélheti le a kormány tagjait és ez alól a miniszterelnök személye se kivétel.

Ezért nem tudjuk magunkévá tenni MHBK központi vezető bs.-unk optimizmusból fakadó helyzetmegítélését, melyből kifolyólag kérelemmel fordult a miniszterelnökhöz hősiemlék felállítására tárgyában. Egyetértünk azonban levele azon részével, mely leszögezi: ... hogy a második világháborútól nap-

jainkig a haza szolgálatában meghalt MAGYAR hősihalottnak legyen elismerve és elkönyvelve... "

A mi álláspontunk változatlanul a hősi életszemlélet hirdetése úgy, ahogy ezt mi 45 éve őrizzük lelkünkben. Ezt hirdeti az a szabad országokban emelt számos hősiemlék, tiszteletet adván mindazon bajtársaink: honvédek, csendőrök, rendőrök, szabadságharcosoknak, akik szolgálatban fegyverrel kezükben az ország határai, vagy a közbiztonság védelmében, vagy a szabadság kivívásáért estek el, vagy kiszolgáltatva a gyűlölet és kegyetlenkedés túlkapásainak vesztették el életüket.

Hamarosan megérkezett a válasz Budapestről, mely mellébeszélés és kioktatás volt. Magyar hősihalottaink egyenes elismerése helyett, csupán "háborús áldozatok"-ról beszél, míg megkülönböztetés fenntartásával bontja az emigráció egységét. A válaszból megállapítható, hogy a mai otthoni rendszer még mindig a kommunista kormány és párt álláspontját képviseli, vagyis az e tárgyban 1985-ben kiadott rendeletek ma is érvényben vannak.

Várnunk kell tehát, Bajtársaim! Részünkre a várakozás a helyes magatartás. Hisszük rendületlenül, hogy el fog jönni az idő és akkor majd Budapesten fel fog épülni az igazi magyar háborús emlékmű az alábbi, vagy hasonló fölíráttal:

A második világháború magyar hősihalottainak  
katonai és polgári áldozatainak  
állította a magyar nemzet  
1939 - 1945

#### Katonamultú egyesületek együttműködése.

Valóban helyes, hogy a katonamultú emigrációs egyesületek koordinációt keressenek egymással a hazai történések kiértékeléséhez. Elsősorban a volt katonák, a M.Kir.Fegyveres Erők a honvédség, csendőrség, rendőrség tagjai, illetve ezek érdekképviselői szervei, az MHBK és az MKCsBK keressék egymással a kapcsolatot. Az összefogás elnevezése lehetne:

*A Volt M.Kir. Fegyveres Erők Központi Képviselőlete*

Mi, az MKCsBK együttműködünk függetlenségünk és önállóságunk fönntartása mellett a közös magyar célok elérése érdekében a többi katonamultú egyesülésekkel, valamint azonos világnézeti alapon álló és hasonló célkitűzésű emigráns szervezetekkel.

Egyelőre azonban nem lehetünk az emigráció szószólói, hiszen erre nem kért fel bennünket senki. De ez az összefogás és a többségi álláspontot magába foglaló zárónyilatkozat megadhatja az alaphangot a nemzeti emigrációnak az otthoni események kiértékeléséhez. Az otthoni szervekkel való kapcsolat fölvétele legyen ennek az összefogásnak, a nemzeti emigráció csúcsszervének a feladata. Sem az MHBK, sem az MKCsBK ne bocsátkozzék tárgyalásba sem a rendszerrel, sem politikusokkal.

Mindezeket egybevetve ÁLLÁSPONTUNK röviden a következő:

K Í V Á N J U K:

- a./ a szovjet-orosz megszálló csapatoknak Magyarországról való kivonását,
- b./ a szabad magyar nemzetgyűlésbe küldendő népképviselőten alapuló országos képviselőválasztásokat,
- c./ a nemzet- országgyűlésnek felelős független magyar kormány kinevezését,
- d./ honvéd, csendőr, rendőr hősihalott bajtársaink tiszteletére Budapesten háborús magyar hősiemléknek megfelelő helyen és formában való felállítását,

d./ ha szükséges, Északamerikában valahol egy magyar nemzeti emigrációs csúcs-szerv felállítását.

egyben T I L T A K O Z U N K:

A./ A szabadvilágban élő volt tisztek közötti megkülönböztetés ellen, akiket a Szolgálati Szabályzat a honvéd- illetve és csendőreszkü formált egy és ugyanazon tisztikarrá, hogy egész embert követelő életre fogadott feladatuknak meg tudjanak felelni. Minden ezzel ellenkező megkülönböztetés az otthoni rendszert szolgálja és bontja a katonai emigráció egységét, (München, 1986.V.3.)

B./ Az otthoni rendszer által ma is fenntartott megkülönböztetés ellen. Követeljük, hogy a második világháborús magyar katona: a honvéd, a csendőr és rendőr becsületéről a megbélyegzést le kell venni, függetlenül attól, hogy 1944 október 15-e után továbbra is fegyverrel kezében harcolt az ellenség ellen, ellátta utasításszerű szolgálatát előljárói parancsa szerint - vagy nem. (v.R.A., Bécs, 1983, IX.18., B.L.1984/1.szám)

C./ A jogtípró, stalinista rákosirendszer Debrecenben orosz fegyverekkel kikényszerített un. Ideiglenes Kormányrendelete ellen. Ez a rendelet ugyanazért a közbiztonsági szolgálatért kizárólag és egyedül csupán a m.kir.Csendőrséget, mint testületet bélyegezte meg összességében, azt feloszlatta, tagjait üldözték, internálták, bebörtönözték, kivégezték.

Tiltakozunk a kettős értékmérés, a kollektív megbélyegzés ellen, melyhez hasonló elbánást ma mindenki mással jogtalanul ítélnék meg, csak a Csendőrség tagjaival nem. A TESTÜLETNEK, mint olyannak a bűnösségét nem fogadjuk el.

Az összeomlás óta 45 év telt el. Lelkünkben nincs bosszú és gyűlölet. A kegyetlenkedések nem ismétlődhetnek meg még egyszer. A szabad ország építésének kell megkezdődnie mielőbb.

A nemzeti megbékélés szellemében követeljük a stalinista rendelet visszavonását, eltörlését, s a m.kir. Csendőrség, mint TESTÜLET 1881 óta hűséggel teljesített törvényes szolgálatának méltó elismerését és tagjai részére a megfelelő erkölcsi és anyagi jóvátételt.

Kérem álláspontunk elfogadását és annak a zárónyilatkozatba való fölvetelét.

+ + +

II.

### SZEMÉLYI HÍREK, KITÜNTETÉS, KÉPESÍTÉS

Az MKCsBK központi Vezetője 1989 augusztus 20.-án kelt elhatározásával Dr.vitéz JANI ISTVÁN JÁNOS K.C.S.L., O.A.M.

szkv. m.kir. csendőrszázados

Sydney-i (N.S.W.Ausztrália) csoportjának húsz éven át vezetőjét, testületi hagyományaink példás ápolása, közösségi célkitűzéseink érdekében kifejtett áldozatos munkássága és a testvér bajtársi egyesületekkel fenntartott igen eredményes együttműködésével szerzett érdemeiért, egészségügyi okokból való visszavonulása alkalmából

DÍCSÉRŐ OKÍRATTAL tüntette ki.

+ + +

- 3 -

PETERDY LÁSZLÓ B.Sc. (Mechanical Engineering), PETERDY MIHÁLY őrm. a torontói (Ont., Kanada) csoport tevékeny tagjának fia ez évben (81%-os eredménnyel) gépészmérnöki diplomát szerzett a torontói egyetemen. Apja súlyos szívoperációja után is változatlanul hűséges tagja a csoportnak, s a többi három gyermeke is a magyar közösségnek. Szeretettel gratulálunk a szép eredményhez, a hivatáshoz és kívánunk további előmenetelt, sikert és boldogulást. (Dr.Sz.S. 1989.VII.26.)

Ifj. sárospataki SZEPESEI SZANISZLÓ, az MKCsBK tb.tagja, OCM, M.B.A., a kereskedelmi szakon továbbfolytatott egyetemi tanulmányai során f.évi június 16-án elnyerte a Master of Business Administration képesítést, míg testvére

sárospataki SZEPESEI KATALIN B.A., B.Ed. a tanári pályát választotta és f. évi június 14-én megkapta a Bachelor of Education képesítéssel a tanárnői oklevelet. (Toronto, Ont., Kanada)

+ + +

#### SZÜLETÉS

Ifj. sárospataki SZEPESEI SZANISZLÓ (Toronto, Ont., Kanada), az MKCsBK tb. tagja és felesége MALKOLM WANDA hírül adják, hogy f.évi június 2-án fiuk született, aki a szent keresztségben a SZANISZLÓ nevet kapta. (v.s.Sz.Sz. 1989.VIII.8.)

+ + +

A kitüntetéshez, a szép képesítésekhez,  
valamint a legifjabb Szaniszló szüleinek, nagyszüleinek  
szívből gratulálunk. (Szerk.)

+ + +

#### BETEGSÉG - FELGYÓGYULÁS

vitéz NAGY LAJOS (Spring Hill, FLA., USA.) bajtársunktól több, mint egy év után örömmel vettük a hírt és a fényképet is. 1989.VII.27-iki leveléből: "Jobban vagyok, ezt Isten kegyelméből két hindu orvosom és legfőképpen drága jó feleségem áldozatos munkájuknak köszönhetem. Már háromszor operáltak. Borzasztóan legyengültem. Drága párom úgy etet, mint egy újszülötet... A B.L.-t megkaptam, inkább gyászjelentés. Hullunk, mint a falevél. A "Hadak Útján" majd találkozunk. Ölelő üdvözlettel..."

SZABÓ MIHÁLY (London, Anglia) A csoport legidősebb tagja ez év február 14-én töltötte be 87. életévét. Több operáción esett át és a körülményekhez és korához képest jól van. (Sz.P.1989.VII.4.)

Özv.vitéz ZÁRAY EMILNÉ (Brüsszel, Belgium) 1989.V.24-iki leveléből: "... A XLII.évf.1.számú B.L.-t megkaptam, fogadják érte köszönetemet. Jól esik, hogy nem felejtenek el. Hosszú betegség után most lábadozom, s írni még nagyon nehéz. Ezt a levelet is unokahúgomnak diktálom. Közösségük fenntartására fogadják tőlem ezt a csekély összeget..."

KEREKES ALBERT (Hamilton, Ont., Kanada) 1989.VI.13-iki levelében írja, hogy... "egész május hónapban beteg volt, jobb füle gyulladásban volt és a hülés is megfogta, még most sem érzi valami jól magát..."

vitéz ÁGHY-ASBÓTH ZOLTÁN ezds.úr (Muskego, WI., USA.), aki ez év elején agyvérzést kapott (B.L.1989/1.szám) és jobb oldala megbénult, s nem tudott beszélni és öreg otthonban (Nursing-home) van orvosi kezelés és ápolás alatt. Nappal tolószékben ül, s több látogatóját felismerte és néhány szót

már mondani is tud. Látogatója szerint jól néz ki, élénken figyel, arca felderül, ha leánya magyar nótákat zongorázik neki hangszalagról. Egy-két szavát meg is értették. (E.M.1989.VIII.18.)

Veje, PALLAGI VIKTOR tb.cső., aki bal csípőtörést (4 drb.) szenvedett, bár bottal jár, de autót vezet. (P.V.-né 1989.VIII.4., tel.)

v. B.T.E. (Sarasota, Fl.USA.) 1989.V.21-én ..." A régi szívütemszabályzó "zsebórám" (pacemaker) felmondta a szolgálatot, "bedöglött". Orvosai újat tettek be." Az operáció sikerült.

Dr.vitéz JANI ISTVÁN (Torrens,ACT.,Ausztrália) 1989.IV.9-iki levél szerint Sydney-ből való átköltözködése f.hó 20-ára van kitűzve.Canberra mindig nagyon tetszett neki és leányáék közelében sikerült házat vennie, s így nem lesz annyira elszigetelt családjától.Sajnos "nyavalyája", nyakcsigolyáinak elkopása bizony gondot okoz. Az onnan szerteágazó idegek tiltakoznak kényelmetlen helyzetük miatt. Az operációnál enyhébb megoldás sikerében reménykedik.

SZIGETHY ISTVÁN (Sydney,NSW.,Ausztrália) az elmúlt áprilisban csípőoperáción esett szerencsésen keresztül. A gyógyulás útján van.

SIMONFI MÁRTON tb.cső. (Sydney, NSW.,Ausztrália) f. évi V.14-én Blacktown-ban autóbaleset érte. Az ottani kórházban ápolták.Hála Istennek,- bár mankóval ugyan, - de a javulás útján van. (Dr.T.Gy.1989.VII.4.)

BÁNFAI JÓZSEF (Ligist, Ausztria) 1989.VIII.19-iki levelében így ír: "... húséges reumám gyógyítására április óta hetenkint kétszer Grázba kellett utaznom,hol besugárzást és infiltrációs kezelést kaptam.Most a nyáron még elviselhető,de félek a közelgő hideg évszaktól,mert akkor újra jelentkezik..."



vitéz NAGY LAJOS bs-unkat unokája meglátogatja  
a kórházban.

JOBBLÁST, ERŐT, EGÉSZSÉGET ÉS TELJES  
FELGYÓGYULÁST KÍVÁNUNK  
KEDVES BAJTÁRSAINKNAK !

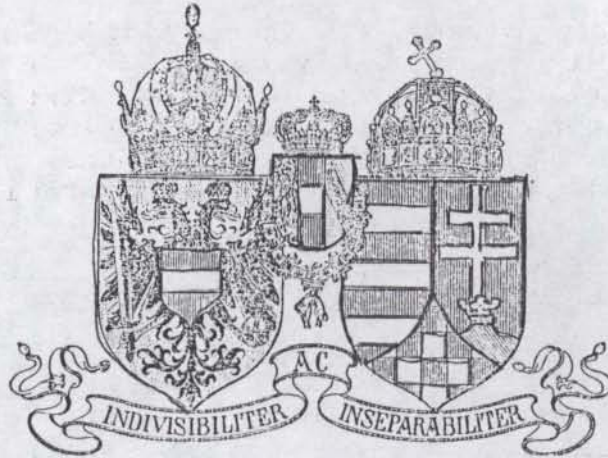
+++

- 5 -





## HALOTTAINK



ZITA királyné, született Bourbon Párma-i hercegnő, IV.KÁROLY magyar király és osztrák császár özvegye, a Zizers-i Windscher kolostorban (Svájc) a betegek szentségének fölvétele után 1989.III.14-én 96 éves korában csendesen elhunyt.

1892.V.9-én született Pianore-ben (Lucca, ma Capezzano, Olaszország), hol apja, Róbert herceg, számkivetésben élt. Német és angol iskolákat végzett, kedvence volt a latin és történelem és a nyelvek. Tudott magyarul. 1911.X.21-én feleségül ment Károly Ferenc József főherceghez, aki a sara-jevoi gyilkosság napjával a Monarchia trónörököse lett. 1916.XII.30-án Budapesten, a Mátyás templomban urát IV.Károly magyar királlyá, őt királynévá koronázták. Az I.Világháború elvesztése után - miként gyermekkorában apjával - urával megosztja a számkivetést. Károly 1922-ben Funchalban (Madeira, Portugália) meghalt. ZITA ettől fogva nyolc gyermeke neveltetésének és a jótékonyágnak szentelte életét. Gyermekeit magyar légkörben nevelte, s azok magyar bencés tanároktól magyar nyelvet, irodalmat és történelmet tanultak. A Gondviselés úgy rendelte, hogy megérje legidősebb fiának dr. HABSURG OTTÓ-nak, az Európai Parlament képviselőjének diadalmas látogatását Magyarországra.

Temetése április 1-én - Károly halálának évfordulóján - Bécsben, a Szent István dómban ment végbe, hol a szertartást Ft. HANS HERMANN GRÖER bíboros bécsi érsek végezte, melyen résztvett Ft. Dr. PASKAI LÁSZLÓ bíboros, magyar primás is. Ott voltak a HABSURG család tagjai OTTÓ vezetésével, számos európai uralkodó család tagja, államok, kormányok képviselői és a magyar állam hivatalos küldöttsége. A dómot színültig megtöltötte a gyászoló közönség. A ravatalon ott volt a magyar királyi címer és Zita végrendeleti kívánságára a mise végén a magyar Himnuszt játszották elsőnek. A kapucinusok kriptájában lévő császári sírboltba helyezték végső nyugalomra.

A temetés alatt megerősítést nyert az a hír, hogy rövidesen Bécsbe hozzák Funchalból IV. Károly holttestét is. (K. Magyarság 1989. IV. 22. szám)



ZITA királyné a ravatalon a bécsi Szt. István dómban  
1989. IV. 1-én

+ + +

Nemes olchvári OLCHVÁRY ISTVÁN m. kir. honvéd vezérkari ezredes, számos béke és hadikitüntetés tulajdonosa, az MKBCsBK helyi csoportjának megtisztelt tb. tagja New Brunswik - ban (N. J., USA) hosszú, súlyos betegség után 1989. V. 11-én 86 éves korában meghalt. Felesége mellé temették.

Gyászolják gyermekei, azok családjai, barátai, bajtársai. (K. M. V. '89. VI. 4.)

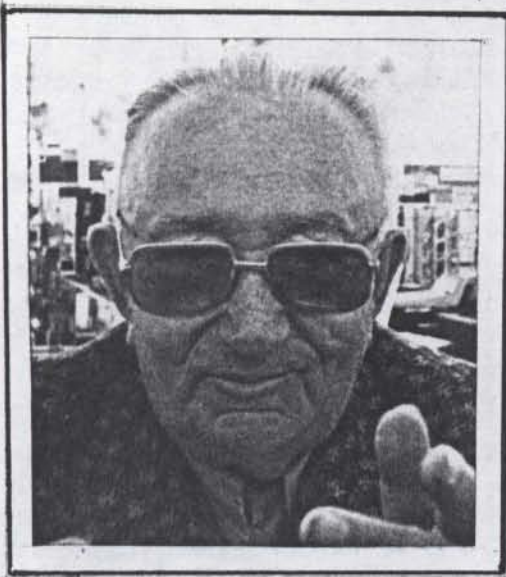
Vitéz UGRAY GÁBOR volt m. kir. csendőralezredes, a Kormányzói Dícsérő Elismerés a hadiszalagon és más bel- és külföldi kitüntetés és érmek tulajdonosa, a csendőrtiszti tanfolyam tanára, majd a Központi Nyomozó Parancsnokság csoportvezetője Budapesten 1988. IX. 1-én 90 éves korában meghalt. Nyolc évig volt fogságban.

Gyászolják: felesége özv. UGRAY GÁBORNÉ, gyermekei, azok családjai, bajtársai. (P. Zs. 1989. V. 30.)

Dr. REKTOR BÉLA m. kir. csendőrszázados a Kormányzói Dícsérő Elismerés a hadiszalagon a kardokkal, emlékérmek, az MKCsBK 25 éves JEÉ, a m. kir. Csendőrség 100 éves JDÉ tulajdonosa, a nagyváradi volt m. kir. cső. tanzászlóalj oktatótiszte, az Arizona-i (USA) egyetem tanára, csendőrségi és közbiztonsági szakíró és előadót 1989. IV. 28-án Tucson-i (AZ., USA) lakásán 77 éves korában tüdő és kapcsolatos betegségből kifolyólag holtan találták. Végrendelete nem került elő.

Kiskállón (Szabolcs vm.) született 1911. XI. 30-án görög-katolikus tanítói családból. Nagykállóban érettségizett, Nyiregyházán tanítói oklevelet,

Debrecenben jogi diplomát szerzett. Katonai szolgálatának Nyiregyházán a 6. tüzérosztálynál tett eleget. 1941-ben belépett a Csendőrséghez, ahol 1942-ben hadnaggyá avatták. Kétszer volt hadibeosztásban. A háború befejezése után Budapesten egy autójavító üzemben dolgozott, majd 1948-ban letartóztatása elől Ausztriába menekült. Salzburgban az amerikai hadseregnél vállalt munkát, majd 1952-ben kivándorolt New York-ba, az Egyesült Államokba.



Dr. REKTOR BÉLA

1911 - 1989

1960-67-ig Californiában a US hadseregnél nyelvvintézeti tanár, s a Los Angeles-i egyetemen megszerezte a "Master of Science" képesítést és a Rendőr Akadémián tanított. Hallgatóit Franciaországba és más országokba is vitte tanulmányútra. 1967-ben az arizonai egyetemen a közbiztonsági és a rendőri tudományok tanára volt nyugalombavonulásáig.

1975-ben kiadta a "Federal Law Enforcement Agencies" c. a szövetséges hatóságok hatáskörébe tartozó bűncselekmények nyomozása és feljelentéséről szóló könyvét, melyet az egyetem elfogadott.

1980-ban megjelent Cleveland-ban (OH., USA) "A Magyar Királyi Csendőrség Oknyozó Története" c. munkája, melyet ajánlott a jövő nemzedéknek, hogy az ebből megismerhesse "... Keleten és Nyugaton oly

sokat gyalázott Csendőrség igazi történetét..." Könyvét magyarországi adatok, saját tapasztalata és kutatása, külföldi szakkönyvek fölhasználásával írta és ezen 552 oldalas szakkönyvével elnyerte a clevelandi Magyar Társaság Arany Árpád érmét.

Az USA-ban való letelepedése, nyugalomba vonulása után, minden szabad idejét a Csendőrség szervezete és működése részletes kutatásának, könyve megírásának szentelte. Magyar és külföldi forrásmunkákat szerzett be és azok felhasználásával szüntelenül cáfolta és visszautasította az elleneséges vádakát és valótlan gyanúsítgatásokat. Ennek érdekében, mintegy harminc szaktanulmányt és tucatnyi más cikket írt. Ezért dolgozott éjt nappallá téve magányában tehetségével, alapos tudásával, egészségével mit sem törődve, anyagiakat sem kímélve.

Tervbe vette, hogy több, mint ezer kötetet tartalmazó szakkönyvtárát és értékes ingatlanát végrendetileg egy alapítvány gondjaira bízza, mely majd az ország felszabadulása, illetve a Csendőrség rehabilitása után haza települ és alapját képezi a budapesti Csendőr Múzeumnak.

Legutóbb Nemzetközi Közbiztonsági Kutató Intézetet akart alapítani, mely majd Budapesten, mint Csendőr Közbiztonsági Kutató Intézet működhet.

Sajnos,, hogy könyvének angol nyelvre való lefordítását már nem tudta megvalósítani - váratlan halála munkájában megállította.

1989.V.9-én Tucsonban elhamvasztották. A temetési szertartást Ft. DOMINICO PINTI tartotta a r.kath.egyház szertartása szerint. A Cleveland-i Szt. Imre templomban tartott szentmise után hamvait VI.20-án bajtársai helyezték örök nyugalomra a North Olmstead-i Sunset Memorial Parkban lévő magyar temetőbe. Búcsúztatta MOLNÁR ISTVÁN a MCsCsK elnöke, aki kép-

viselte az MKCSBK-t és annak központi vezetőjét dr. KISS GYULÁT.

Gyászolják: unokaöccse REKTOR JÁNOS és felesége MARGIT (Tucson,AZ.), testvére és annak hozzátartozói Magyarországon, kollegái, ismerősei és csendőr-bajtársai világszerte.

Váratlanul bekövetkezett megdöbbentő halála pótolhatatlan vesztesége a m.kir. Csendőrség ügyének, a Közösségnek és mindnyájunknak. Mint közel tíz tudományos társaság tagja, különböző amerikai és külföldi egyetemek meghívására számos előadást tartott és egyetemi tanári tekintélyével Tesületünk ügyét nemzetközi fórumok előtt, szóban és írásaiban képviselte.

Életének nagy célját: a Csendőrség méltó elismerését nem tudta megérni. Reménysége a fiatal tanult magyar generációban volt, akik majd továbbviszik munkáját és kivívják a Csendőrség 64 éven át békében és háborúban hűségesen, eredményesen és megannyi áldozattal ellátott szolgálatának kijáró méltó elismerést, valamint hősi halottaink és mártírjaink emlékének az illő megtiszteltetést.

Százados Úr! Bélám! Utolsó leheletedig hűséges csendőr bajtársunk! Nyugodjanak poraid békességben. Álmodj a magyar Feltámadásról! (KGY)

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

#### REKTOR BÉLA EMLÉKÉRE

Dr. Rektor Béla m.kir.csendőrszázados,1989.április 28-án, 77 éves korában,Tucson-i (Arizona,USA) otthonában elhunyt.

Nem ismertem személyesen.Mégis ismertem.Ismertem munkáin keresztül.Ismertem leveleiből,melyből a mindig józan, korrekt, úri módon gondolkodó férfi szólt hozzám. Ebben az ál-demokrata korban is nyíltan írom le az "úri" jelzőt,mely soha nem jelentett társadalmi állást,vagy rangot, hanem lelki nemességet és elvhű gondolkodást.

Rektor Bélát a közelmúltban teljesen a csendőrség méltó elismerésének kérdése foglalkoztatta. Összeköttetésben állt az ügyünket felkaroló Szakály Sándor otthoni hadtörténetésszel,akit meg tudott győzni arról, hogy a csendőrséget a háborút követő bosszúérzés alapján ítélték el testületileg, amely sok ártatlan embert sújtott igazságtalanul. Foglalkozott egy nyilvános eszmecsere tervével is,melyet Bécsben szeretett volna a képernyőn keresztül a hazai lakosság számára is elérhetővé tenni. Bár az enyhülések ma már lehetővé teszik azt, hogy a csendőrségről a tárgyilagosságot megközelítő hangon tárgyaljanak, még mindig nem lehetett kioltani egyesekből azt a mesterségesen betáplált tévhitet, hogy a csendőrség egyénei kéjes örömmel hajtották végre a rájuk rótt feladatokat. Sajnos mi,a fiatalabb nemzedék már nem rendelkezünk a Béla bátyáméhoz hasonló ismeretekkel és tárgyi tudással, így munkáját folytatni aligha tudjuk. Mi csak egy nemzetközileg elfogadott jogi fogalomra támaszkodhatunk, arra, hogy senkit sem lehet egy "általános ítélettel" bűnösnek nyilvánítani.

Béla bátyám ezer és ezer forrásmunkával,levelezéssel és dokumentummal tudta érveit alátámasztani. Ezért nekünk,itt maradt bajtársaknak pótolhatatlan az ő elvesztése.Benne nemcsak a jó bajtársat veszítettük el, de egyben elvesztettük azt az egyént,aki egyetemi tanári tekintélyével tudta ügyünket a nemzetközi fórumok előtt képviselni.

Mindíg készültem Arizonába,hogy őt meglátogassam. Mindíg közbejött valami. Most már hiába is igyekszem,nincs már,aki várjon egy baráti kézfogással. Igen, addig kell megkeresnünk egymás kezét, amíg lehet.

Kedves jó Béla bátyám, Téged már rehabilitált a sors. A nagy álmod,a csendőrség becsületének helyreállítása egy független és szabad hazában, hiszem, megvalósul...Addig is, Te segíts minket onnan föntről,hiszen Te már közelebb vagy ahhoz a forráshoz,ahonnan az egyetlen segítség jöhet.

Tisztelettel búcsúzom Tőled, mint fiatal bajtársad.

+ + +

MAROSSZÉKY JENŐ m.kir.repülőőrnagy az MKCSBK tb.tagja Sydney-ben (N.S.W. Ausztrália) 1989.VII.21-én 82 éves korában elhunyt.

Sok évvel ezelőtt a pécsi repülőtéren csendőr fhdgy-ként volt a különlítmény pk-a, melyről mindig büszkén emlékezett meg. Édesapja Marosszéky-Ziegler Emil ny.á.vezérőrnagy csendőr ezredes volt.

A Sydney csoport az ötvenes évek közepén a Marosszéky tanyán rendezte meg tavaszi és őszi kirándulásait, élvezve elhunyt bajtársunk vendégszeretetét. (M.É. 1989.VIII.10., B.L.1981/1.szám.)

Nyugodjék békében.



vitéz VÉGVÁRI MÜLLER ANTAL  
1914 - 1989

#### Vitéz VÉGVÁRI MÜLLER ANTAL

m.kir.csendőrőrmester a szegedi volt V.ker. állományában, az MKCSBK SAO PAULO-i csoportjának szeretett és mindeki által megbecsült hűséges, odaadó vezetője, a Souverain Szent László Társaság és Rend lovagja, az MHBK főcsoportnak több mint 10 éven át pénztárosa, az MKCSBK 25 éves JEÉ tulajdonosa Sao Paulóban (Brazília) 1989.V.1-én 75 éves korában szívrohamban meghalt.

1914.X.30-án született Vaskut-on (Bács-Bodrog vm.). 1939-ben lépett be a Csendőrséghez. A jt.iskolát Miskolcon végezte, majd a kecskeméti osztály őrséin és a ny.alosztálynál, mint helyszínelő fényképész teljesített szolgálatot.

A háború befejezése után Ausztriából, hazatérőben elfogták, de megszökött és sok hányattatás után megérkezett szülőfalujába. Itt megnősült és megindultak nyugat felé. 1948-ban kivándoroltak Braziliába. Sao Paulóban rokonok segítségével, mint mechanikus állt munkába. Dolgozott mélyfúró vállalatnál mint technikus, munkavezető, majd mint egy 400 kocsira épített automata garázsnak lett vezetője. Feleségével együtt közös munkájuknak eredményeként szép családi házat szereztek maguknak, hol fölnevelték gyermekeiket.

A váratlanul rájuk szakadt tragikus gyászban v. VÖRÖS KÁROLY tb.cső. volt a család segítségére. Testét V.1-én elhamvasztották.

Távollévő bajtársai nevében búcsúztatta v. MOHAI SZABÓ BÉLA ref.lelk. szkv. hbs.szds., MHBK főcsoportvezető, tb.csendőr. Koporsójára ráterítette a minden ottani bajtársnak útravalóként kijáró nemzeti-színű se-lyemleplet, hogy annak pora egyesüljön az Ő poraival.

Gyászolják: 43 évi boldog házasság után özvegye v.VÉGVÁRI MÜLLER ANTAL-né született LERCH ARANKA, gyermekei: MÓNIKA, s RICHARD, élettársuk és öt kis unoka, barátai, bajtársai.

Elhunyt Bajtársunk az ország elvesztése, a Testület megszüntetése után is megőrizte lelkében szép hagyományinkat, a bajtársi ragaszkodást és együttérzést. Mint csoportvezető erős hittel és jópéldával tartotta a kapcsolatot mind bajtársaival, mind a központtal és általános megbecsülést hozott a magyar névre. Emlékét híven megőrizzük. (v.M.Sz.B., Zs.Gy.1989. V.29. )

+ + +

SZAKÁLY JÓZSEF m.kir.csendőrtörzsőrmester, több kitüntetés tulajdonosa a pécsi volt IV. ker.állományában,Székesfehérvárott 1989. IV. 2-án 78 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Bókaházán (Zala vm.)született. 1933-ban lépett a Csendőrségbe.A prbcső. iskolát Makón,a jv.tanfolyamot Ungvárott végezte.A lengyeltóti és fonyódi őrsökön teljesített szolgálatot. A számvivő tanfolyam elvégzése után az osztálygh.-hoz került Kaposvárra.

A háború vége alakulatával Grázban érte, hol orosz hadifogságba esett,s a Szovjet-Únióban hat évet töltött nyomoruságos körülmények között. Kiszabadulása után rendőri felügyelet alá került. 1951-ben Székesfehérvárott kapott munkát egy építkezésnél. Közben kitanulta a hegesztő szakmát esti tanfolyamon és a helyi gázműveknél szakmunkás-ként alkalmazták. Az 1956-os felkelés levereése után letartóztatták és hónapokig tartó vallatás és kínzás után szabadult.Megnősült és haláláig szép életet élt.

Gyászolják: szerető felesége JOLÁN, fia JÓZSEF, a SZAKÁLY család az Óhazában és az emigrációban, barátai,munkatársai,bajtársai.

" Jóska bátyám,nyugodjál békében. Emlékedet megőrizzük. Öcséd János az emigrációban."  
(v.Sz.J.1989.VII.2.)

+ + +

NAGY JÓZSEF m.kir. csendőrőrmester a szombathelyi volt III.ker.állományában a Szentgotthard-i (Vas vm.) kórházban 1989.I.18-án tüdőrákban 78 éves korában meghalt. 1911.II.11-én Tekenyén (Zala vm.) született. A Csendőrségnél Várpalotán, Zalaegerszegen, Rátóton teljesített szolgálatot. 1943-ban megnősült. 1945-ben hazatért Magyarországra, de szüntelen zaklatások miatt 1949-ben elhagyta az országot. 36 évig külföldön élt. Fia,Károly 1983-ban meglátogatta kanadai otthonában és rábeszélte a hazatérésre. 1986-ban végleg hazaköltözött. Hosszú szenvedés után halt meg gyermekei körében. Gyászolják: fia KÁROLY, leánya MÁRIA és családjuk odahaza, valamint barátai,bajtársai Montreálban.(Cs.F.1989.VIII.1.)

+ + +

ZIMONYI VENDEL m.kir.csendőrőrmester a szombathelyi volt III.ker.állományában az MKCsBK New Brunswick-i (N.J.,USA) csoportjának mindvégig hűséges,támogató tagja 1989.II.20-án a helybeli Szent Péter kórházban 77 éves korában váratlanul meghalt.

1912-ben született Vas vm.-ben.Katonai szolgálatának teljesítése után 1936-ban lépett be a Csendőrséghez,hol utoljára a híradósoknál szolgált. 1951-ben vándorolt ki és New Brunswick-ben telepedtek le.Mindemkor hűségesen segített a csoport munkájában. 1963-68-ig öt éven át igen jó csop.vezetői működéséért a Központtól Dícsérő Okíratot nyert.



SZAKÁLY JÓZSEF

1911 - 1989

Február 12-én a miséről hazament, megebédelt, olvasott, majd rosszul lett, összeesett. Kórházba vitték. Agyvérzésből kifolyólag megbénult és többé nem tért magához.

A temetési szertartást Ft. VÉGVÁRY VAZUL magyar püspöki helynök végezte II.23-án. A Szent Péter temetőben helyezték örök nyugovóra, hol már hat bajtársa pihen. Búcsúztatta Ft. VÉGVÁRY mellett HORVÁTH SÁNDOR csop. vezető, majd elénekelték a magyar Himnuszt.

Gyászolják: szerető felesége özv. ZIMONYI VENDELNÉ MARGIT, leánya EVELIN és férje, két unokája, barátai, ismerősei és hűséges bajtársai. (H.S., H.L., 1989.VI.17.)

Özv. Dr. vitéz KUN IMRÉNÉ szül. KISH MARGIT, néhai dr. v. KUN IMRE csendőr-százados felesége hosszabb betegeskedés után New York-i Nursing Homeban (N.Y.USA.) 1989.V.12-én 75 éves korában meghalt.

A gyászmisét és a temetési szertartást a Szent István templomban tartották, majd Trenton-ba (N.J.) szállították, hol V.16-án temették férje mellé (B.L. 1972/jan. szám) a Szent István temetőbe.

A búcsúztatást és beszentelést Ft. MUSTOS ISTVÁN Sch.P. a Szent István egyházközség gondozója végezte nagyszámú gyászoló jelenlétében. Elénekeltek a magyar Himnuszt.

Gyászolják: leánya MOLNÁR ANDRÁSNE szül. KUN MÁRTA ÁGOTA, veje MOLNÁR ANDRÁS, két unokája, sógornője özv. KUN LÁSZLÓNÉ csö.szds. özvegye, KUN ALBERT és családja, rokonai az Óhazában, az emigrációban élő barátai, tisztelői és a bajtársak, akik csak ismerték.

Az örök világosság fényeskedjék neki. (H.L. 1989.V.21.)

KOVÁCS JÁNOS m.kir. csendőrőrmester a miskolci volt VII.ker. állományában, Montrealban (P.Que., Kanada) 1989.VIII.22-én tüdőrákban 72 éves korában meghalt. Hangácson (Borsod vm.) született 1917.XII.2-án. A bujági őrson teljesített szolgálatot.

Gyászolják: Felesége, fia, leánya, két unokája, valamint odahaza testvérei és rokonsága, montreali bajtársai. (Cs.F. 1989.VII.27.)

BORHY ÁDÁM m.kir. csendőrőrmester a kassai volt VIII.ker. állományában az MKCsBK hűséges, támogató tagja, a Katolikus Magyarok Vasárnapja buzgó olvasója, hosszú szenvedés után Richmon Hill-en (N.Y.USA) 1989.V.11-én 76 éves korában elhunyt. 1913.XII.10-én született Szentpéterfán (Vas vm.). A Csendőrségnél a próbacsendőri iskolát Tatatóvároson végezte. Parancsnokának, v. ÁGHY ASBÓTH ZOLTÁN ezds. úrnak 90. születésnapjára szerető ragaszkodással küldte el jókívánságait. 1949.XII.22-én a drótsövénnyel keresztül Ausztriába kellett menekülnie, honnan 1955.VI.12-én az USA-ba vándorolt ki, s New York államban élt családjával. Gyermekait magyar szellemben nevelték.

Búcsúztatta a New York-i Szent István templomban V.16-án Ft. KORMON JÓZSEF O.F.M. Végakarata szerint holttestét Magyarországra szállították, hol V.20-án szülőfalujában temette nagy részvét mellett Ft. SCHNELLER JÁNOS plébános. Gyászolják: özvegye, gyermekei, családja, barátai és bajtársai. (v.S.I. 1989.VII.15., gyj.)

BAJÁK JÓZSEF m.kir. csendőrőrmester, született Esztergomban, 1905.I.6-án. Brüsszelben (Belgium) 1987. V.10-én 82 éves korában meghalt.

Ott temették el a "J. X." jelzett temetőben. Valószínűleg a francia nyelvű kerületben élt. (O.J. 1989.V.16)

SÓLYOM LÁSZLÓ m.kir. cső.főtörzsőrmester a pécsi volt IV.ker. állományá-

nyában, 86 éves korában meghalt. A pécsi szárnynál szolgált szárnyírnoki beosztásban. Nagy részvét mellett Pécsett helyezték örök nyugalomra. (D.D.J. 1989.VIII.10.)

Nt. KEMÉNY PÉTER a Magyar Evangélikus Egyház lelkésze, az Adelaide-i (S.A.) Református és Evangélikus Egyház szeretett lelkésze, a Souverain Szent László Társaság és Rend lovagkeresztes tagja, 1989.VIII.7-én Perthben (W.A.) 75 éves korában váratlanul meghalt.

Mint missziós lelkész lakhelyén kívül Sydneyben, Melbourne-ban, s Adelaide-ben is ellátta egyházi és magyar szolgálatát példásan és önfeláldozóan. Prédikációit "Negyedórak Isten előtt" c. könyvében adta ki, mely népszerű volt és nagyon elterjedt. Elhamvasztották. Emléke hívei, barátai között élni fog. Béke poraira. (v.Sz.L.J., Magyar Élet 1989.VIII. 17 + 24.- )

*Elhunyt Bajtársainknak, Hozzátartozóknak, Barátainknak adjon a Mindenható békességes pihenést, lelküknek pedig az örök üdvösség boldogságát.*

*A Gyászoló Családoknak ezúton fejezzük ki Bszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.*

+ + +

### BÜCSÚ

írta a gyöngyösi bakák legendáshírú századparancsnoka, a Katonai Mária Terézia Rend lovagja, tíz évig volt M.Kir. csendőr, majd testőrőrnagy, később országgyűlési képviselő

néhai vitéz T a b y Á r p á d

Salzburg-ban (Ausztria), betegágyában, ahol meghalt 1973. aug. 21.-én 77 éves korában.

Nem látom többé a fehér falum,  
Nem látom többé a kicsiny kapum.  
Mondják meg otthon, aki hazatér,  
Hogy idegen földben nyugodtam el én,  
Boldog mosollyal némult el a szám,  
Mert tudom, dicső lesz még egyszer  
az én szép magyar hazám.

(B.L. 1973/ 7-12 szám)

Beküldte: SÜTŐ ISTVÁN

+ + +

III

## BESZÁMOLÓ A BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBŐL

### AUSZTRÁLIA

SYDNEY (N.S.W.) Hagyományosan, őszi, kellemes időben 1989.V.7-én vasárnap tartotta meg az MKCsBK helyi csoportja az évi Csendőrnapot. A hősi- és mártírhálált halt, elhunyt bajtársak, barátok, támogatók és hozzátartozók emlékére mondott szentmise után a Sydney Magyar Központ Erdélyi szobájában jöttek össze díszebédre a bajtársak vendégeikkel. Megjelent a magyar nemzeti emigráció több képviselője is, összesen 68-an. Az igen ízletes étkezés elfogyasztása után Dr. TAMÁS GYULA ügyvezető mondott megnyitót és bemutatta v. TASSÁNYI JÓZSEF J.P.-t, akit a csoport vezetőjének választott meg az egészségügyi okokból visszavonuló Dr.v. JANI ISTVÁN OAM utódjaként.



Vitéz TASSÁNYI JÓZSEF - néhai vitéz TASSÁNYI JÓZSEF főtörm., a volt Csáktornya-i 42 fős őrs partizánharcokban megedzett legendás híró őrsparancsnoknak fia, az Ausztrália-i hadsereg nyugállományú alhadnagya - bemutatkozó beszédében hitet tett mindazon testületi eszmék ápolása, tovább vitele és a Sydney-i Bajtársi Közösségben való gátlás nélküli képviselése mellett, amelyeket gyermekkorában, édesapja szolgálatkezelése során az egykori fűzfői, veszprémi, csáktornyai csendőrőrsökön látott és hallott ... és amit még "54 éves fejjel" sem felejtett el...

A közvetlen, bemutatkozó beszédét a jelenlevők tetszéssel fogadták és egyhangúan helyt adtak ama indítványának, hogy dr. vitéz JANI ISTVÁN OAM. lemondott csoportvezetőt, 20 évi eredményes és önzetlen helytállásáért örökös tiszteletbeli csoportvezetővé válasszák. Dr. vitéz JANI ISTVÁN OAM. a megválasztást elfogadta.

A Központi Vezetőnek a Testület 108-ik évfordulójára, valamint az ideai Csendőrnapi kiadott körlevelét KOLTAY IMRE bajtárs olvasta fel, ami után SZÉLPÁL ANTAL bajtárs és felesége ILONA zászlószegek beverésével emlékeztek meg elhunyt hozzátartozóikról, bajtársaikról. Ezután került sor az e-béd utáni kellemes hangulat kiemelkedő eseményére dr. BODOLAI ZOLTÁN régi támogató bajtárs, - itteni neves történész, - "Csevegésnek" szánt elbeszélésére, amelyben egy egerkörnyéki kisfalu csendőrőrsére és annak beosztottjaira emlékezve, velük kapcsolatos gyermekkori és diákkori benyomásait idézte vissza. Megállapította, hogy falujának békés nyugalmát, csak olyan testületi tagok biztosították, akiknek közbiztonsági szolgálatkezelése a feszes katonai kiképzésen, fegyelmezett magatartáson, határozott tárgyi tudással párosult önfeláldozó elhivatottságon alapult. "Csevegését" az egybegyűltek lelkes tapsal köszönték meg.

A díszbéd hivatalosan ezzel véget ért és a meghívottak - szokás-szerűen - elbeszélgetve a késő délutáni órákig együtt maradtak. (Dr. T. Gy. 1989. VII. 6.)

A CSENDŐRNAP alkalmából a csoport-zászló rúdjába 1989. V. 7-én SZÉLPÁL ANTAL zászlóőr az alábbiak zászlószegeit verte bele az ünnepi műsor keretében: BARTÓ PÁL törm., néhai ANTALFFY PÁL alárendeltje, SZÉLPÁL IMRE őrm., KIRÁLY LAJOS őrm., NAGY LÁSZLÓ prbcső., valamennyien a szegedi volt V. ker. állományában szolgált bajtársai emlékére, valamint SZÉLPÁL ANTALNÉ ILONKA a csoport társadalmi munkájában tevékeny csendőrasszony nevében. (v.n.T.J. 1989. VI. 18.)

SYDNEY (N.S.W.) A nemzeti érzésű magyarok 1989. VI. 25-én tartották meg a Hősök Vasárnapját és áldoztak a Hazáért életüket adó hőseinknek. Az ünnepség Strathfield-ben vette kezdetét, hol Ft. SZABÓ mondott szentmisét és szentbeszédet, majd a rockwoodi magyar temetőben imádkozott elesett hőseink lelkiüdvéért. Az emlékművet v. MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője koszorúzta meg. CSÁKVÁRY ZOLTÁN "Üzenet egy tömegsírból" c. versét KOLTAY IMRE bajtársunk szavalta el mély átérzéssel. Délután a Magyar Központban műsoros ünnepély vette kezdetét Dr. TAMÁS GYULA MKCsBK ügyvezető, s más egyesületi vezetők, valamint 200 fős közönség részvételével.

PÉCSKAY MÁRTON elszavalta a Szózatot, majd v. MARTONFALVAY HUGÓ ünnepi beszéde következett. Megemlékezését a hősi életszemlélet szolgálatával kezdte, mely azt jelenti, hogy az egyéni érdeket a közérdeknek alá kell rendelni. "enélkül a nemzet, mint önálló ország nem élhet meg", - majd így folytatta, - és ma, amikor egy új csoport próbálja menteni az eladósodott és lezúllott országot, a hazafias ellenzék kilépett a szamizdat-irodalom árnyékából és bátran, nyíltan és fennhangon követeli az orosz meg-

szállás megszüntetését, vallás- szólás- és politikai szabadságot, a politikai elítéltek rehabilitálását, a 48-as szabadság-pontok újraélesztését. Azaz az önálló magyar nemzet jogát ahhoz, hogy maga és egyedül csak maga tudhasson sorsáról és jövőjéről szabadon választani. Ezek a hősi magyarok.

A jövő Magyarország ezekben az időkben fog kialakulni. A magyar nemzet jövő képe, polgárainak hősi életszemlélete fogja átformálni ezt a szenvedő tömeget, építő munkássá, modern reformerekké, egy új szellem képviselőivé a magyar jövő kiépítőivé! " A nagyhatású ünnepi beszéd után BLÁZER LÁSZLÓNÉ játszott gordonkán zongorakísérettel egy J.S.BACH darabot, magyar dalokat, s a Székely Himnuszt. PÉCSKAY MÁRTON szavalata után az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget. (Magyar Élet, 1989.VII.20.)

ADELAIDE (South Ausztrália) vitéz MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője és felesége (New York, Ny., USA) tiszteletére adelaidei látogatásuk alkalmával az MHBK fő-főcsoportja serlegvacsorát rendezett a Magyar Klub nagytermében 1989.VI.10-én.

A vendégeket és a közönséget BEREKALLY ISTVÁN, MHBK főcsoport vezető üdvözölte. A vacsora után a St.László Serleg eredetét ismertette POLGÁRI RUDOLF, s megállapította, hogy a magyar ügyekben nincs nyugdíjazás, hanem "Istennel a Hazáért - továbbdolgozás!" A Serleget egy év után v. FLOOK GUSZTÁV-tól KELEMEN GYULÁ-nak ítélték, aki a románokkal való vesződéséről mesélt részleteket a vacsorán. Ezt követően a Szent László Rend lovagkeresztjét adta át UTCZÁS MIHÁLY rendi széktartó v.FLOOK GUSZTÁV-nak.

Az ünnepi beszédet BEREKALLY ISTVÁN mondta. Beszélt a Klubról, melynek elnöke, annak történetéről, az együttműködésről, melyért az MHBK mindenütt dolgozik. Végül üdvözlőket küldte tengerentúlra. V. MARTONFALVAY HUGÓ válaszában az MHBK kötelességét vázolta a mai időben. Világosan látja a magyarországi helyzetet, nagyon szeretné, ha egy emlékművet tudnának Budapesten a hősi halottak tiszteletére felállítani... A bajtársak a vendégekkel hosszabb ideig maradtak még együtt és kellemesen elbeszélgettek.

A HŐSÖK NAPJÁ-t az ADELAIDE-i magyarok 1989.VI.11-én ünnepelték meg BEREKALLY ISTVÁN MHBK főcsoportvezető rendezésében. A Regnum Marianum r.k. templomban Ft. MARIK TAMÁS mondott szentmisét az elesettek lelkiüdvéért, majd d.u. a Magyar Klub-ban emlékünnepet tartottak. A Hősiemlékmű megkoszorúzása, a zászlók bevonulása után kezdetét vette a gazdag ünnepi műsor, melyben a szavalatok, ének, zene és az MHBK ifjusági csop. és mások táncszámai követték egymást.

Az ünnepi beszédet v.MARTONFALVAY HUGÓ az MHBK központi vezetője mondta és beszélt a hős magyar katonák helytállásáról, az MHBK emigrációs szerepéről és a nemzeti emigráció összefogásának fontosságáról. Az ünnepély megrendezése BEREKALLY ISTVÁN érdeme.

( Magyar Élet, Mészárosné Fekete Gizella 1989.VI.22.)

MELBOURNE (Victoria) A Victoriái Magyar Szövetség megbízásából az MHBK helyi főcsoportja rendezte meg a Hősöknap-i megemlékezést '89.VI.18-án. Részt vettek v. MARTONFALVAY Hugo az MHBK közp. vezetője, feleségével, HETYEY SÁNDOR a kp. vezető ausztráliai helyettese, egyben victóriai, GOÓR GYÖRGY NSW-i, BEREKALLY ISTVÁN S.A.-i főcsoport vezető, ELEK SÁNDOR (Qu. land), dr.v. JANI ISTVÁN (Canberra), egyházi, egyleti közösségi vezetők, s kb. 700 fős ünneplő közönség.

A ref., majd r.kath. templomokban tartott istentisztelet, illetve szentmise után, délután közös ünnepély következett a Methodist Ladies' College

színháztermében. Fáklyásmenetben, harminc díszmagyaros pár kíséretében vonultak be a zászlók,hol FADGYAS LÁSZLÓ bs-unk a Victoriai Magyar Szövetség és az Ausztráliai Magyar Szövetségnek is az elnöke megkoszorúzta az Ismeretlen Katona jelképes sírját. A rendkívül gazdag műsor keretében a negyven éves évfordulóról megemlékezett HETYEY SÁNDOR. Magasnívójú ünnepi beszédet mondott v. MARTONFALVAY HUGÓ. Szavalatokon,szavalókórus, énekszámokon kívül szerepelt a melbournei fűcsoport kicsi és nagy táncscsoportja, vendég-táncscsoportok szebbnél-szebb táncokkal,gyönyörű kézimunkázott ruhákban. Összesen,mintegy 180 fiatal volt a színpadon.

A "vitéz SZAKÁLL ENDRE EMLÉKSERLEG" első nyertesének a serleget v.MARTONFALVAY HUGÓ és özv.vitéz SZAKÁLL ENDRÉNÉ nyújtották át SZEGI ARANKÁ-nak. A főlemelő ünnepély a magyar Himnusz eléneklésével fejeződött be. ( Magyar Élet 1989.VI.29.)

+ + +

#### EURÓPA

GRAZ (Ausztria) A Christiana Hungaria rendezésében 1989.V.28-án ünnepelte meg a helybeli magyarság a Hősöknapját. A temető kápolnájában Ft.NYERS JÁNOS 10.30-kor elmondott szentmiséje után az Ismeretlen Katona emlékművéhez vonultak a jelenlevők és koszorút helyeztek el. Az ünnepi beszédet MARTON REZSŐ m.kir.szkv.fhdgy. mondotta.Közös ima,majd a Himnusz eléneklése után az ünneplő közönség megkoszorúzta s virágot helyezett el néhai vitéz ebesfalvi LENGYEL BÉLA altbgy., az Egyesület alapítójának sírjára. (B.J. 1989.VIII.19.)



vitéz ebesfalvi LENGYEL BÉLA

1897 - 1988

sírja a Graz-i központi temetőben

I.Világháborús bajtársai között.

( B.L. 1989/1.szám )

## ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

CLEVELAND (Ohio) Az MHBK Egyesült Államokbeli főcsoportja 1989.VIII. 25-27-ig háromnapos konferenciát tartott. Az összejövetel célja volt, hogy a katonamultú és más egyesületektől meghívott előadók ismertessék a magyarországi helyzetet és annak az emigrációra való kihatásait, valamint körvonalazzák annak jövő magatartását. Elnökölt: vitéz MARTONFALVAY HUGÓ kp. vezető. A konferenciát szervezte: vitéz KOLTAVÁRY DÉNES US. főcsop. vezető. Részt vettek az MHBK Vezetői Értekezlet tagjai a főcsoport- és több csoportvezető, a Hadak Útján főszerkesztője.

Az MKCsBK állásfoglalásáról Dr. KISS GYULA kp. vezető számolt be. Az előadásokat vezető bs. foglalta egybe, majd a Vezetői Értekezlet tagjai szövegezték meg a zárónyilatkozatot, melyet mind a magyar, mind angol nyelven ki fognak adni. (v.K.D. 1989.V.28., VII.22.-)

VIII.26-án este 6.30-kor a konferencia részvevői és a helyi csoport tagjai vendégeikkel "Vitéz DUSKA LÁSZLÓ EMLÉKVACSORÁRA" jöttek össze a Holiday Inn nagytermében a clevelandi főcsoport rendezésében. Az ünnepi beszédben vitéz MARTONFALVAY HUGÓ kp. vezető megemlékezett elődjéről, aki két évvel ezelőtt tragikus módon hunyt el Clevelandban. "Az MHBK zászló mellé helyezett Vitézi Rend zászlaja szolgáljon szimbolikus elégtételként. Hirdessék a zászlók hitünket, közös multunk és célkitűzéseinkben"... ..mondotta a kp. vezető.

Az ünneplő közönség egy perces felállással áldozott vitéz DUSKA LÁSZLÓ emlékének. A bajtársi, valamint a magyar közösségi életben végzett kiváló és eredményes munkájukért többen aranykoszorús jelvényt, Emlékkeresztet kaptak. Köztük özv. BEODRAY FERENCNÉ (alez. bs.-unk özvegye) és KISS GÁBOR bs-unk a floridai MHBK csop. vezetője. (Személyesen nem tudott megjelenni.)

Ezután a fiatalság vette át a szót, akik közül meg kell említeni GERÉB MIHÁLYT, aki 12 éves és Petőfi: "Szülőföldem" c. versét szavalta el tiszta szép magyar nyelven, hibátlanul. A műsort v. HARASZTHY MIKLÓSNÉ, KAPOSSY KATI vezette le hangulatosan. A közönség lelkes tapsokkal jutalmazta a szereplőket.

VIII.27-én, vasárnap délben a Sunset Memorial Parkban lévő magyar temetőben a bajtársak megkoszorúzták a Hősiemléket, majd a bronz táblák előtt vitéz ANDAHÁZY GÉZA clevelandi főcsop. vezető beszélt a Szózat halk hangjai mellett, ahol vitéz DUSKA LÁSZLÓ neve van megörökítve. A közel multban helyezte el az emlékfalba MOLNÁR ISTVÁN a M.Cs.Cs.K. elnöke Dr. REKTOR BÉLA m.kir.cső.százados hamvait. Emlékét felidézte és DOMOKOS SÁNDOR következő sorait olvasta fel Dr. KISS GYULA:

" Dr. REKTOR BÉLA emlékére, aki a m.kir.Csendőrség méltó  
elismeréséért küzdött haláláig:

*Minden emberi nagyság elmúlik nyomtalanul.  
Minden, mi földi igazság végül is porba lehull.  
Csak kik az álmokért küzdtek, azoknak élte örök,  
Valóra válnak az álmok az ég csillag-fátyla mögött.  
TE, ki már oda felértél így üzensz vissza nekünk:  
" Almodjatok tovább bátran Istennél tiszta neviünk! "*

A Miatyánk elmondásával, a Himnusz eléneklésével ért véget a kegyeletes aktus.

UGYANCSAK aug.27-én, vasárnap délután clevelandi tartózkodásuk alkalmá-

val v.DETRE GYULA (Montreal QUE.) MHBK főcsoport vezető, DANIEL JÁNOS calgary-i csoport vezető és Dr.KISS GYULA meglátogatták Akron-ban (Ohio) a LÓRÁNTFFY OTTHON-t. A vendégeket Főt. DÖMÖTÖR TIBOR a Központ életrehívó vezető igazgatója kalauzolta.

A pavillon rendszerrel 24 holdas parkban működő modernül felszerelt intézmény 300 magyar lelki, szellemi igényeit, 130 öreg magyar lelki és testi szükségét elégíti ki és közel 100 magyarnak adnak munkát és megélhetést. Az Otthon emlékkertjében történelmi bronzplakettek előtt áll a Trianoni szobor, a második Világháborús hősiszobor, s a szabadságharcos szobor. Mögöttük hat nagy bronztábla háborús csapatok, alakulatok, harccsoportok, hősihalottak, mártírok, hősök neveivel, melyek egyedülállóak a maguk nemében az egész világon. (B.L. 1986/2.szám) A vendégek sokáig időztek az emlékek előtt, majd őszinte elismerésüket fejezték ki Főt. DÖMÖTÖR TIBOR a Szabad Magyar Református Egyház püspökének.

+ + +

CLEVELAND (Ohio) A Magyar Csendőrök Családi Közösségébe tömörült bajtársaink 1989.II.12.-én tartották meg a Csendőrnappal kapcsolatos bankettjüket, melyen kb. 140-en vettek részt. A nagy érdeklődéssel várt összejövetel az idén is a legjobb hangulatban folyt le. (v.Sz.L.1989.II.27.-)

SARASOTA (FLA.) Az 1987.VIII.8-án megalakult MHBK csoport tisztikarát egyhangúan újraválasztotta. A Hősöknapját V.28-án fogják megtartani. Az ünnepi beszédet KISS GÁBOR csoportunk vezető fogja elmondani. (v.B.T.E. 1989.V.21.)

FRESNO (California) v.DARABONT FERENC csoport vezető 1989.IX.9-ére, irodalmi estre hívja össze MHBK csoportja tagjait. Bemutatásra kerül Dr. MADARÁSZ PÁL történész professzor ISTEFÁN c. történelmi drámája. Tárnya az egész magyar nemzetre kiható történelmi átalakulás a régi és új vallás, életmód, valamint Koppány és István között való választás. A könyv megrendelhető az alábbi címen:

Dr.Paul H. MADARÁSZ, 457 Via Del Rey, MONTEREY, Ca., 93940, USA.

Ez alkalommal adnak majd rövid ismertetést v.DARABONT FERENC és felesége LIDIA menekültügyi missziójáról, mely egyben nyugták és fényképekkel való igazolása lesz annak, hogy az erdélyi menekültek megsegítésére gyűjtött pénzt (B.L.1989/1.szám) kiknek támogatására fordították.

Ez alkalommal kapható lesz ERDEY SÁNDOR volt recski haláltábor átszenvedő író, csendőr fiú kitűnő munkája a "RECKSI TÁBOR RABJAI", valamint az ERDEY házaspár által rendezett és készített három kazettás film MINDSZENTY hercegprímásunk életéről. (v.D.F. 1989.julius)

+ + +

KANADA

TORONTO (Ontario) Dr. SZALONTAI SÁNDOR csoport vezető, a hely- és környékbeli bajtársak a magyar templomokban tartották meg az 1989-es Csendőrnappal alkalmával megemlékezéseiket, hozzátartozóik, barátaik részvételével. 1989.II.19-én Nt.TURCHÁNYI SÁNDOR az Evangélikus - Református Magyar Egyesült Egyház lelkésze emlékezett meg a 108 évvel ezelőtt alapított m.kir. Csendőrségről, mely "becsülettel és hűséggel szolgálta a nemzetet, azóta sem tapasztalt rendet és közbiztonságot teremtve. Istentől kérve békeséget az elesett hősöknek, s megbecsülést, tekintélyt e kiváló fegyveres testület köztünk élő tagjainak! "

Ugyancsak vasárnapi istentisztelet alkalmával mondott szép imát Nt. SE-RESS ÖDÖN a Magyar Református Egyház lelkésze.

1989.II.26-án 11.15 órakor a Szent Erzsébet római katolikus Magyar Egyházközség templomában gyűltek össze a bajtársak és szentmise keretében imádkoztak hősi halottaink lelki üdvéért és elhunytjainkért. (Dr.Sz.S. 1989.V.16.)

1989 augusztus 29-ére Dr. SZALONTAY SÁNDOR csop.vezető összehívta a Muzeumi bizottság és a csoport több tagját, hogy azok az átutazó központi vezetővel találkozhassanak. A Kanadai Magyar Kulturközpont tanácstermében 12 órakor, a kölcsönös üdvözlések után a vendég bajtárs beszámolt a Cleveland-i konferencia céljáról. Kívánatos, - mondta - hogy a magyarországi eseményeket kiértékelve a nemzeti emigráció együttes állásfoglalást dolgozzék ki.

Ehhez az MHBK Vezetősége meghívott több egyesületből előadókat, hogy ismertessék álláspontjukat. Az előadások elhangzása után az MHBK Vezetői Értekezlete összefoglalta a hallottakat és zárónyilatkozatot fog kiadni, mely megadhatja az alaphangot a nemzeti emigrációnak állásfoglalásához.

Ebben benne lesz a minket legjobban érdeklő két pont, miszerint

a./ M.Kir.Fegyveres Erők (honvéd, csendőr, rendőr) tagjai közötti megkülönböztetéseket meg kell szüntetni, s

b./ hogy minden megbélyegző, kollektív rendeletet töröljenek el.

Dr.KISS GYULA központi vezető a tájékoztatás után megnézte a Muzeumot új hajlékában. Az anyag szakszerű csoportosítása, megvilágítása, gondos elrendezéséért hálás köszönetét és elismerését fejezte ki a Muzeumi Bizottságnak, a SZALONTAI és a BORBÁS házaspárnak, kiknek odaadó munkája és fáradozása a Muzeumot elrendezte és működésben tartja.

HAMILTON (Ontario) Idős kor, betegség, s az időjárás viszonyok akadályozták a bajtársakat az összejövetelben. KERÉKES ALBERT csop.vez.lesokszorosította a kp.vezetői körlevelet és kézbesítette a csoport tagjainak. Hozzájárulásukon felül 20.-dollárt adományoztak a központi Segélyalapra. (K.A.1989.IV.14.)

CALGARY (Alberta) 1989.V.27-én tartották meg a helyi társadalmi és bajtársi egyesületek képviselői a Szent László Társaság és Rend rendezésében Hősök és Szent-László napi megemlékezésüket az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. plébániatemplomban. Este 6 órakor ünnepélyes ekumenikus szentmise keretében avatta fel az új tagokat v.BALOGH JÓZSEF, a Társaság nyugat-kanadai törzsszéktartója, majd koszorút helyezett a Hősi emlékműre.

A Társaság díszvacsoráján ünnepi beszédet mondott Nt.Dr.PUNGUR JÓZSEF ref.lelkipásztor, egyetemi előadó (Edmonton, Alberta.)... 28-án a Kálvin Magyar Református templomban 11-kor tartott vasárnapi istentiszteleten a hősi emlékszemléletet hirdette és imádkozott Nt. GÖNDÖCZ KÁLMÁN ref.lelkipásztor. A Hősi Emléktábla megkoszorúzása után elénekelték a magyar Himnuszt.

A jólsikerült kétnapos ünnepséget ZSITVAY SÁNDOR a Társaság helyi szék-tartója rendezte.

Ugyancsak CALGARY-ban, V.28-án, május utolsó vasárnapján, hagyományosan Hősök Vasárnapján a 11 órai szentmisén emlékeztek meg az MHBK helyi csoportjának tagjai, a bajtársak, hozzátartozóik, barátai a m.kir. Honvédség, Csendőrség hősi halottjairól, mártírjairól, katonai és polgári áldozatairól. A koszorút emlékükné ajánlotta és elhelyezte RADA TIBOR bs. A csop. vezető távollétében VARGA LÁSZLÓ csop. vezetőhelyettes volt a rendező. (KGY)

FÜLÖPP JÓZSEF bs., az MHBK volt kanadai főcsoportvezetője (Calgary, Alberta), aki 1971-től a volt tűzéreket számbavette, az évi BORBÁLA-EST-eket szorgalmazta, míg azokat az MHBK helyi csoportja át nem vette - bejelentette, hogy kora és egészségügyi állapota miatt már nem tud résztvenni teljes mértékben ebben a munkában.

Utódjául BAGOSSY LÁSZLÓ bs-at kérte fel, aki már régóta a helybeli tűzérélet és a Borbála-szellem hű támogatója. A gyönyörű Borbála emléklap az ő munkája. BAGOSSY LÁSZLÓ ( 151 Midbend Place, S.E., CALGARY, Alberta, T2X 2C6, CANADA.) a felkérést elfogadta.

Visszavonulása alkalmából FÜLÖPP JÓZSEF őrnagy úrnak, bajtársunknak, kedves Jóska Bácsinak, aki 1962 óta tb.csendőr, mi is, ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki, hogy egyéb tisztségei, munkái mellett a volt tűzéreket összefogta és fáradozásával évente jelentékeny támogatást gyűjtött össze és azt eljuttatta a Tűzér Archivum-ba.

Kérjük Reá Isten bőséges áldását és kívánunk Neki jó egészséget. (Szerk.)

+ + +

IV.

## A MAGYAR ÉLET EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEI AUSZTRÁLIA

ADELAIDE (S.A.) A Regnum Marianum Katolikus közösség vacsorát rendezett az Erdélyből menekült magyarok megsegítésére. Ezt Ft. MARIK TAMÁS O.F.M. plébános üdvözlő beszédében ki is fejtette. Előadást tartott SEBESTYÉN ANDRÁS, aki Karinthy Ferenc szellemes verseivel és elbeszéléseivel szórakoztatta a közönséget. Jelen voltak a Délausztráliai Magyar Szövetség részéről GARAMY JÓZSEF, BEREKALLY ISTVÁN az MHBK főcsoportvezetője feleségeikkel, UTCZÁS MIHÁLY az MKCSBK csoportvezetője, valamint PITÓ LÁSZLÓ. A vacsora szervezője KRASSAY ISTVÁN tb.cső., míg a pénztárban PÁPAI-né, VARGA MARIKA cső.leány, cserkészvezető segédkezett. Az est tiszta jövedelmét az "Erdélyi Alap" javára fordítják. (Magyar Élet, 1989.VII.27. Mészárosné Fekete Gizella.)

+ + +

## ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK.

GARFIELD (N.J.) A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG "Nyíladozik a lilium" c.körlevelében ismerteti a magyarországi cserkészlet felállításának legújabb eseményeit. 1989.I.24-én lépett életbe az új egyesületi törvény Magyarországon. Aznap reggel az illetékes budapesti bíróságon a MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉGET, mint egyesületet bejegyezték.

Tudjuk jól, hogy a cserkészmozgalmak azért éledt újra Magyarországon, azért terjed rohamosan (áprilisig legalább 50 csapat alakult - valamennyi a valóságos eszményeket képviselő Magyar Cserkészszövetségben -, mert a nemzet lelki megújulásra vágyik és ahhoz keresi, különösen fiatalok számára, a legalkalmasabb keretet. Ezért fogadták az egyházak örömmel a Magyar Cserkészszövetség létrejöttét és megalkuvás nélküli kiállítását az eredeti hármast fogadalmat és a teljes szövegű tíz törvényt. A magyar református egyház Zsinatának Elnöki Tanácsa febr.22-én állást foglalt " a megújuló keresztyén cserkészmozgalmak támogatása mellett ". A magyar katolikus püspöki konferencia márc.7- és 8-án tartott tanácskozást, ahol üdvözölte az újjászületett cserkészmozgalmat. Az ülést követően GYULAY ENDRE püspök a Püspöki Kar ifjúsági felelőse levélben fordult az egyházmegyék ifjúsági megbizottaihoz. Beszámolójából: A Püspöki Kar a Magyar Cserkészszövetséget

alkalmasnak és ajánlhatónak ítéli a katolikus ifjúság körében a valláserkölcsi alapon álló cserkészlet megszervezésére."

A nyugaton működő Magyar Cserkészszövetség az újraéledő magyarországi cserkészletnek kétféle segítséget ígért. Egyiket a vezetőképzés terén. Ez év augusztusában húsz felnőtt vezetőjelöltet látnak vendégül tanulmányútra az USA-beli Sík Sándor cserkészparkban. Ugyanakkor Ausztriában egy Graz melletti vezetőképző táborukban kb. 50 hazai fiatal őrsvezető és segéd-tisztjelöltet fogadnak. Részükről ez erejük feletti áldozat és ehhez kéri a nyugati magyarság megértő anyagi segítségét.

Könyvkiadási segélyprogramuk is sok áldozatot követelt, de megérte. Elsőnek jelent meg hasonló kiadású könyvük, BODNÁR GÁBOR: A magyarországi cserkészlet története. Januárban került az üzletbe 5000 példányban és már elfogyott. A sajtó egy része élesen kritizálta, irredecent, hazafias, klerikális eszméket vetve a szerző szemére. Ám ezzel a jelek szerint ez inkább felhívta a figyelmet a könyvre, mintsem elriasztotta volna az érdeklődőket. Aláírás: LEPSÉNYI ANDRÁS, Magyar Cserkészszövetség, P.O.Box 68, Garfield, N.J., 07026-0068 U.S.A.

+ + +

#### KANADA

TORONTO (Ont.) Az Ontario tartományban működő Magyar Kanadai Néptánc Egyesület tagjai 1989.VII.1- és 2-án a Kulturközpontban "PONTOZÓ 1989" c. magyar táncünnepélyt és táncversenyt rendeztek. Résztvettek a St. Catharines-i SZITTYA TÁNCOSOK (alapította néhai TARNÓY GYULA főhdgy.) mellett még tíz ontarioi és egy New York-i táncsoport. Előadtak szebbnél szebb népviseletben eredeti zene hangjaira 22 különféle magyar táncot, mellyel kivívták a közönség lelkes tapsait és teljes elismerését. (Dr.Sz.S.1989. VII.26. mh.)

CALGARY (Alberta) A Magyarságtudat Lexikon Alapítvány 1989.IV.9-én a Kálvin Magyar Református Egyház Kossuth termében tartotta meg ebéddel egybekötött tisztújító közgyűlését. Az elhunyt BONDÁR LÁSZLÓ elnök érdemeinek méltatása után a jelölőbizottság terjesztette elő jelentését. A jelölteket a közgyűlés egyhangúan megválasztotta.

Elnök lett ZÖLD M.JÁNOS, volt alelnök, míg utódja CSÁK ATTILA, a Calgary-i KANADAI MAGYAR KULTUREGYESÜLET elnöke. A főszerkesztői beszámolót BAGOSSY LÁSZLÓ főszerkesztő terjesztette elő, melyet a közgyűlés egyhangúan elfogadott.

Az Alapítvány 1989.VII.1-én kelt általános tájékoztatóban hozta az olvasóközönség tudomására a négykötetes lexikon megvalósítására folyó munka jelenlegi állását. Az ENCYCLOPAEDIA HUNGARICA megjelenését az Alapítvány az emigrációs magyar sajtóban és az otthoni sajtóban is be fogja jelezni, mely alkalommal hírdetést fognak kibocsátani.

A 18. Tájékoztatóban kegyelettel emlékeznek meg az elhunyt munkatársakról. Az Igazgató Tanács további terve, hogy az első, magyarnyelvű kiadás után egy második, angolnyelvű díszkiadást fog kibocsátani. Ezen kiadás kötetei odakerülnek majd a világ legfontosabb intézményeinek könyvtáraiba.

+ + +

A MAGYAR SZABADSÁGHARCOS SZÖVETSÉG és a CALGARY MAGYAR KULTUREGYESÜLET 1989.III.17.-én társasvacsorát rendezett a Kulturközpont nagytermében. Előadást tartott RÁCZ SÁNDOR, aki az 56-os magyar szabadságharc alatt a Nagybudapest Központi Forradalmi Munkástanács megválasztott elnöke volt.



Beszélt a magyarországi általános helyzet sorsdöntő alakulásáról.

+ + +

A MAGYAR SZABADSÁGHARCOS SZÖVETSÉG Calgary tagozatának meghívására 1989. VI.6-án a Kulturközpont tanácstermében a Csehszlovákia-i magyarság jelen helyzetéről beszélt DURAY MIKLÓS író, aki magyar kiállításáért több ízben börtönbüntetést szenvedett. A kb. 50 fős közönség nagy érdeklődéssel hallgatta a Pozsonyból származó író, aki nagy tájékozottsággal válaszolt a feltett kérdésekre. Az író, MAGAS ISTVÁN, a MAGYAR SZABADSÁGHARCOS VILÁGSZÖVETSÉG elnöke mutatta be és köszönte meg az előadást.

+ + +

A SZÉCHENYI TÁRSASÁG ( P.O.Box:6327, Postal Station "D", CALGARY, Alberta, T2P 2C9 ) 1989.IV.16-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a Calgary-i Kanadai Magyar Kulturközpont tanácstermében. FEKETE TIBOR elnök mellé a következőket választották be az igazgatóságba: Dr. DIÓSADY LEVENTE (Toronto) társelnök, Dr. SIMON LÁSZLÓ (Toronto) társelnök, VARGA ISTVÁN (Calgary) társelnök, FARKAS ENDRE (Calgary) nevelésügyek, ifj. KISS GYULA (Calgary) nevelésügyek, SEIBERT ALBERT (Calgary) ellenőr. A közgyűlés jóváhagyta a tárgysorozatban szereplő jelentéseket. A könyvakció eredményeképpen 46 kanadai egyetemnek és főiskolának 3-3 angolnyelvű a kárpátmedencei magyar kisebbség időszerű problémáit tárgyaló könyvet adományoztak. (Széchenyi Társaság 1989.VII.26-án kelt beszámolója.)

+ + +

V.

## BESZÉDEK, CIKKEK, ELBESZÉLÉSEK, BESZÁMOLÓK

HETYEI SÁNDOR

HŐSÖK VASÁRNAPJÁN.

Bajtársaim!

Hősök Napján gondolatban visszazállunk régi helyekre, régi napokra és régi, kedves bajtársak időmosott képét hozza vissza a csapongó képzelet.

Hosszú évtizedek küzdelmes élete, hányatottsága és hazátlansága hajlamossá tesz bennünket arra, hogy csupán a jelenben éljünk és a magunk sorsa fölött gondolkodjunk. Pedig a múlt visszahív, emlékeztet és kötelez. Ugyanakkor biztosít is: biztosítja a jövőt.

Amikor elfáraszt a mindennapi élet hajszája, gondja és zaja, akkor -évente egyszer- talán jó is és megnyugtató egy pillanatra elfelejteni a jelent és visszahívni a múltat; végiglapozni talán régi fényképalbum lapjait és megállni egy-egy elsárgult képnél, mely a lassú feledés távlatából ránkmosolygó fiatal arcot ábrázol. Hiszen ez a fiatal arc valamikor vidám nevetést, hűségese barátot jelentett.

Most pedig talán pipacsok nyílnak porladó csontjai fölött valahol a végtelen ukrán síkon, vagy szomorúan bölintgatnak fölötte a Don-parti fűzek. Talán ráomlott a pesti ház, mikor európai örökségünk nagy harcát vívtuk, vagy a repülő erőd bombái tépték szét fiatal testét, a szabadság és demokrácia nevében.

Ahogy lassan morzsolódnak a homokórán a gondbarázdás évek, lassan félszázad suhan el fölöttünk s már nem nagyon sokat sirat közülünk örökké gyászoló anya, vagy meggörbült hátú apa. Lassan mi vagyunk még egy néhányan, akik visszagondolunk és elmondunk értük egy halk imát, egy percre némán meghajtjuk fejünket emlékükhöz, hiszen az ő áldozatuknak köszönhetjük, hogy ma még itt vagyunk, hogy a példájukon nőtték föl 1956 pesti srácai. Nekik köszönhetjük, hogy a hősök példáján felnőtt új magyar generáció az elsők között van a világon, mikor megmozdulnak a nemzetek és megpróbálják lerázni a nyakukból a jármot, melyet

bűnös postarablók, vagy bűnösebben buta politikusok raktak rájuk.

Mi ott harcoltunk velük; a buta ólondarazsak útját senki sem tudta kiszámítani, érhetek volna ugyanúgy akármelyikönket. Mikor kilométerek távolságából felbódult az ágyú, senki sem tudta hová fog az találni, ki lesz közülünk a következő az utolsó kihallgatáson...

Mi gondolunk rájuk, sok szeretettel és kegyelettel. Ez a kegyelet tartott talán meg bennünket olyan rendíthetetlenül azon a göröngyös, de mindig egyenes úton, mely Közösségünk negyvenkétéves küzdelmét jellemezte.

Mi mindig megbecsültük a kötelesség hű teljesítését, életben és halálban egyaránt. Ugyanúgy megvetettük mindig a múltban, a jelenben és fogjuk a jövőben azokat, akik a mindennapi élet apró előnyeikért eladták a lelküket.

Sokat hallunk manapság a kiegyenlítődérsről, a megbékélésről. Tudjuk, hogy egyesek felvették a kapcsolatot bizonyos otthoni körökkel. Olyan személyekkel, akik hajdan ugyanazt az egyenruhát viselték. De sokan közülük, személyes érdekből, csúfúl megszegették katonaseregüket átállva az ellenséghez, hátbatámadták kitartóan harcoló bajtársaikat. Ilyenek számára nincsen bennünk tisztelet, megbecsülés. Mi távöltartjuk tőlük magunkat.

A nagy csaták óta negyvenhétszer olvadt föl a Don jege. Negyvenhétszer borultak tavaszi virágba a parti bokrok s negyvenhétszer hívta fészekre párját ott a dalos kis pacsirta. Negyvenötösör ünnepelték Budapesten a felszabadítótá magasztalt rablót, emlékkövet állítottak a "háború áldozatainak". akik közé mindenki beleszámít, de gondosan megfeledeztek a hazáját védő, hős honvédről, akinek a vére olyan gazdagon öntözte a magyar földet.

Minket pedig elsodort messzire az idők vihara. Egészen új világba kerültünk... Új tájak, új eszmék, új emberek... Itt nyár van télen és északról melegít a nap. Bejártuk a fél világot. Láttuk Hawaii pálmaliigetét, Singapore szemkápráztatóan színes orchideáit. De azt hiszem, nem vagyok egyedül, aki szívesen felcserélné a Déli Tenger minden színpompás orchideáját a magyar tarló szerény, árva kis búzavirágjáért...

Szerencsés nemzet vagyunk, mert talán senkinek nincsen annyi hős fia, mint a mi népiünknek. A mi Hazánk a népek országútján terül el, azon mindenki át akar gázolni. Századok óta, minket két dolog tart fönn: az ima és a katona eszmény. A kard és a kereszt...

Benndegúz sastollas harcosai, Árpád párduckacagányos honfoglalói, Muhi temetetlen ezrei, a széthúzás vértanui Mohácson, Rákóczy kurucái, Damjanich vörössapkás honvédei, két világháború dalosajkú bakái és 56 kölyökarcú hősei, mind-mind a magyar jövő zálogai.

Mert vége annak a népnek, mely nem szűl fiaikat, akik hajlandók kardot ragadni népükért. Elsöpörte büszke Bizáncot a történelem és az u.n. nyugati civilizáció egyes hullámai most rúgják az utolsót... Kábítószertől elbutult, rángatózó félőrültek nem fogják megvédeni a hazát, a fenyegetett otthont!

Mi tiszteljük a mi megszámlálhatatlan hősünket, akik már megtisztult lélekkel, megszabadulva a test nyomasztó súlyától, a Csillagútról mosolyognak ránk, vídáman, mint egykor, mikor egymás mellett, egyszerre lépve meneteltünk... De nem gyászolunk. A Hősök Napján nem sírunk, az nem gyászünnepe... A Hősök Napja a mi nemzeti büszkeségünk ünnepe... Kegyelettel visszagondolunk elesett bajtársakra, de szemünk a jövőbe néz... Gondolatban otthon vagyunk, ott ahol zúg az a négy folyó... Féltő gonddal és szeretettel figyeljük az otthoni eseményeket, együtt érzünk az otthoni nemzettel, melyből vérünk fakadt... Mert, úgy lehet, új fészket rakunk egy messzi sarkában a világnak, de Hazánk csak egy van, ahogy Édesanya is csak egy lehet... Mi, igenis, énekelünk és táncolunk Hősök Napján és örülünk fiataljainknak, akik a magyar jövő letéteményesei...

Ilyenkor mind együtt vagyunk, egyek vagyunk... Ugyanolyan bajtársiasságban, mint negyvenöt esztendővel ezelőtt... Gondbarázdált arccal, megszürcült hajjal, de mi együtt maradtunk és együtt ünnepelünk...

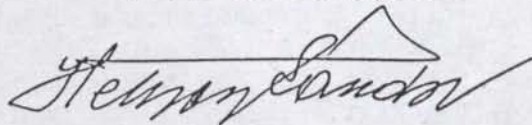
Ne szégyeld, Bajtársam, ha végigpereg egy könnycsepp az arcodon, mikor még mindig mozdatlanul, feszes vigyázzban hallgatod Himmuszunk fölséges hangjait... Könnybeborult szemed a lelked tükre és könnyeid fátyolán atmoszolyog a boldogabb jövő...

Mert egyszer újra fogják írni a történelmet...Kitörölnek belőle minden propagandát és hazugságot...S alakod ott fog állni névtelenül,de mocsoktalanul,az új történelem lapjain...Mert küzdelmed igaz és becsületes volt,mikor ott álltál,géppisztollyal a kezében,a Don fagyos partján,vagy a pesti romház mellett és küzdelmed igaz és becsületes ma is,mikor megtépett,meccsonkított,kifosztott és megalázott néped igazáért emeled föl bátran a szavad...

Maradjunk együtt,Bajtársaim,hiszen dereng a hajnal keleten az ég alján...A mi emlékünket nemsokára belepi a feledés futóhomokja,de gyermekeink még bizton meglátják a magyar feltámadást!

Ezért dolgozzunk és harcoljunk,együtt,töretlen akarattal és a régi szívvel,a szemfedőig!  
Melbourne, 1989. június hó.

Bajtársi köszöntéssel:



(Hetyey Sándor)  
a Központi Vezető ausztráliai  
helyettese.

+ + +

Dr. BALLÓ ISTVÁN "Az elsikkasztott gyulafehérvári határozatok" c. tanulmányának összeállítását és nyilvánosságra hozatalát az tette szükségessé,hogy a mult év novemberének végén Clevelandban megtartott háromnapos V. Magyar Világkongresszus két ízben is foglalkozott erdélyi véreink helyzetével.A Romániából érkező hírek,a megtörtént folyamatba tett és tervbe vett falurombolási akciók,valamint a kényszerű diákcserére vonatkozó rendeletek a kb. 2,500,000 kisebbségi sorsba kényszerített magyarságot létalapjaiban fenyegetik.

A kongresszus határozatának különös jelentőséget ad az a körülmény,hogy 70.évfordulója van annak,hogy Románia egy és fél évvel a trianoni békediktátum előtt egyoldaluan egy a nagyhatalmakkal kötött szerződés alapján Romániához csatolta Erdélyt.

Jóllehet ezt a szerződést mindkét fél ismételten megszegte - és így jogilag érvénytelenné vált, - a románok ennek a szerződésnek az alapján követelték és kapták meg az ősi magyar területeket.

A tanulmány a Katolikus Magyarok Vasárnapja 1989.ápr.2-iki és az ezt követő hat számban jelent meg.

+ + +

vitéz SZAKÁLY JÁNOS

#### BUDAPESTI BESZÁMOLÓ

a Magyar Szabadságharcos Világszövetség (MSzV) európai tagozata küldöttségének részvételéről NAGY IMRE kivégzett miniszterelnök és öt társa újra temetésén és kapcsolatos eseményekről Budapesten

1989 júniusában.

1989 júniusában Magyarországra látogattam el családommal együtt. A vizumot a londoni magyar követség késedelem nélkül megadta.Elindulásunk előtt a WTN (Worldwide Television News) munkatársa arra kért, hogy útunkról felvételeket készíthessen, tekintve,hogy 1956 óta ez az első alkalom,hogy hazatérek szülőhazámba. Kézséggel egyeztem bele és állapodtunk meg a programban. Sopron előtt hajtottunk át a magyar határon, hol már várt reánk

a WTN csoportja. Fertőszentmiklóson egy volt börtöntársam és felesége csatlakozott hozzánk kocsijukkal. A falu népe összeszaladt a látottakra, a barátom azt mondta, hogy életének ez a legszebb napja.

JUNIUS 15-én Budapesten a WTN kivitt a gyűjtőfogház melletti rákosi temetőbe, hol már álltak a kopjafák. Lefilmezték körben a gyűjtőfogházat. Egy más alkalommal engedélyt kaptak a fogház belsejének lefilmezésére is, mikor nem voltam velük.

Részt vettem az Intercontinental Hotelben egy sajtó értekezleten. Interview-t készített velem a BBC riportere, valamint a Duna parton a Chanel 4 riportere is.

Ellátogattam Zalaegerszegre, ahol 1950-51-ben négy hónapig az ÁVH "vendége" voltam. Az épület ma is áll, jelenleg 260 tanulóleány lakik benne. Beengedtek. Fényképezhettem a földalatti folyosókat, cellákat, kínzókamrákat is.

Szülőfalumra (Bokaháza, Zala vm.) alig ismertem rá. Házunk, amit 1951-ben államosítottak, jelenleg elmebetegek üdülője. Zalaapátiban egy másik börtöntársamat látogattuk meg, aki mikor felismert elpanaszolta minden bánatát, amit a kommunisták vele véghezvittek.

JUNIUS 16-án zajlott le NAGY IMRE, a szabadságharc alatti miniszterelnök és négy társának temetése a Hősök terén. A gyászolók kb. 250,000-en lehettek. A ravatalon lévő 6.-ik koporsó jelképes volt, abban egy ismeretlen áldozat csontjai voltak, azok emlékének szimbolikus megörökösítéseként, akiket az 56-os megtorlások folyamán végeztek ki, akiknek neve és sokszor sírhelye ma is ismeretlen. Beszédet közepette vonultak föl az egyesületek képviselői, a lengyel SOLIDARITY küldöttsége, magános magyarok ezrei virágokkal, koszorúkkal.

Innen a menet a rákosi-temetőbe vonult, hol a koporsókat ugyanabba a parcellába helyezték el, ahonnan exhumálták. A szertartás végén a "Boldogasszony Anyánk" c. énekünket énekeltek el. Az újra-temetés mindvégig a legnagyobb rendben, minden rendzavarás nélkül ment végbe. Egyetlen egyenruhás rendőrt se lehetett látni. Ezt a nagy tüntetést úgy is lehet jellemezni, hogy ez volt a kommunista érának temetése Magyarországon.

JUNIUS 17-én a "Volt Magyar Politikai Foglyok Szövetsége" tartotta összejövetelét a magyar TV részvételével a Yurta színházban, kb. 400 fős közönség előtt. Jelen voltak FÓNAY JENŐ elnök, Angliából BÁNÁTHY IMRE, v. SZAKÁLY JÁNOS a MSZV nagybritanniai csoportjának elnöke és más vezetőségi személyek. A Nyugaton élő volt politikai foglyok közül vitéz RÉDEY GÁBOR és más felszólalók is kifogásolták, hogy miért nincs szó az 1956-os felkelés előtti eseményekről, a kivégzettekről és bebörtönzöttekről.

Dr. PÁK TIBOR felszólalt, hogy a volt m.kir. Csendőrség tagjait igazságtalanul üldözte a kommunista rendszer. Volt otthonélő csendőrök résztvettek az 1956-os felkelésben és a II. Világháborúban is hősiességgel harcoltak hazájuk védelmében. Felszólaltak olyan személyek is, akik hosszú éveket töltöttek orosz fogságban, akikről szintén nem esik szó seholsem. Az összejövetel egész napon át tartott.

A magyar TV-n kívül résztvettek az összejövetelen a WTN riporterei is. A színház előterében árulták MINDSZENTY bíboros és NAGY IMRE könyveit, valamint több más, ezelőtt tiltott sajtóterméket.

### BENYOMÁSAIM

32 és fél éves emigrációs életemben ez volt az első alkalom, hogy hazalátogattam szülőházamba. A magyar nép ugyan bizakodó, de emellett félelem üli meg a lelkeket. Ez a félelem mindkét oldalon megvan. A hatalom birtoklói is félnek a felelősségrevonástól. Csepelen hallottam, hogy SZIKLAVÁRI ISTVÁN, KÁDÁR JÁNOS volt személyes pilótája, márciusban öngyilkos lett félelmében. Budapest kopott házairól hull a vakolat, csak a főbb utcákon lévő házakat tatarozzák. Az utak tele ütött-kopott, rozoga kocsikkal, teherautókkal. Budapest levegője erősen szennyezett. Négy utcai telefonból három nem működik, amelyik működik, azon is nehéz vonalat kapni. A Váci-utcán a fagyaltért és sörért éppen annyit kérnek, mint Londonban az Oxford Street-en. A benzin ára alig marad el a nyugati áráktól. Kocsim benzinnel való megtöltése Angliában 18 fontba kerül. Magyarországon 14 fontnak

megfelelő forintot fizettem ki.

Az életszínvonal rohamos esését tapasztaltam.Észrevehető,hogy ki volt közel az un. "húsos-fazék"-hoz. Luxusházak és villák árulják el a legjobban,hogy tulajdonosai milyen pozícióban voltak és jelenleg is vannak. HEGEDŰS ANDRÁS,volt miniszterelnök, évi 30,000 forintos nyugdíjat élvez. Az ellenzék által kipellengérezett kommunistákat leváltják beosztásukból és kinevezik egy másik állásba,ahol jövedelmük megduplázódik. Az u.n."reformok",csak a miniszterek kijelentéseiben hallhatók,gyakorlatban minden maradt a régi-ben. Az ország gazdasági helyzete az összeomlás előtt áll.Senki se tudja,mit hoz a hol-nap.

Az ellenzéki pártoknál és csoportoknál éppúgy,mint a kormánynál kapkodás tapasztalható. Az ellenzéki pártoknál nincsen program a jövőt illetően.Nincs tapasztalt vezető. A forint erősen romlik. A reformokkal kapcsolatos bizalom megingott a kínai események következtében.

A segítséget otthon a nyugattól várják.A nyugaton élő magyarsággal szemben tartózkodást tapasztaltam,mintha nem szívesen látnának bennünket,némi irigykedés tapasztalható. Ugyanakkor előzékenyek,udvariasak, ez talán a nyugati valutánknak szól.

Ezzel véget ért a kétheti magyarországi látogatásom. Érdemes volt haza menni, sokat láttam,tapasztaltam a rövid két hét alatt. Nem volt hiábavaló a sok munka, amit az emigrációban mindnyájan végeztünk hazánk érdekében. Ez a legnagyobb elégtétel számunkra. Rokonok,barátok, ismerősök mindenütt szeretettel fogadtak. Jó érzés volt ismét magyar földön járni.

+ + +

vitéz SZENDI JÓZSEF

#### ÉLMÉNYEIM.

1989.V.17-én érkeztem Magyarországra a belga Légitársaság, valamint Brüsszelből a MÁLÉV Boing (és nem Tupolev) gépével. Miután a miskolci rendőrkapitányságon bejelentkeztem, bajtársaim özvegyeit látogattam meg, valamint Sz.K.-t, akivel még a felsőapsai őrön szolgáltam együtt. Egyedül él és nyugdíjas, de nyomorék, nehezen és bottal jár, de csak a lakásában és az udvaron. Élelmiszer bevásárlást a szomszédok végzik el részére.

A következő és legfontosabb elintézni való dolgom volt, hogy a II. Világháború áldozatait hirdető emlékmű felállítását szorgalmazzam. Erre már az elmúlt évben 500.-dollárt ajánlottam föl. A Hazafias Népfront ottani elnökével, - aki erdélyi születésű, r.kat. pap volt, - kompromisszumos megegyezésre jutottam. Végül is abban egyeztünk meg, hogy az emlékmű nem a temetőben, hanem az I. Világháborús Emlékmű előtt, vagy hátamegett lesz felállítva. A felírat a következő lesz: "A II. Világháború áldozatainak emlékére." Az esetek és elhunytak nevei márványtáblákon lesznek föl tüntetve. Ilyen egyezkedés után fizettem ki az Emlékműre 30,000.- forintot, nyugta ellenében.

Következő cselekményem: Máj.28.-án, Hősök Vasárnapján, megkoszorúztam az I. Világháborús Emlékművet. Ez alkalommal a ref. istentisztelet után egy kis ünnepséget rendeztem. Meghívtam a Tanácselnököt, a H.N.F. elnököt, s ref. lelkészt. Az előbbi megnyitotta, az utóbbi imát mondott, majd én mondtam emlékbeszédet, melyet fölvettem hangszalagra. Kihangsúlyoztam, hogy a mai napon nem csak az I. Világháború hőseiről emlékezünk, hanem a II.-éről is, akik Isten, Haza és Szabadság védelmében estek el a szovjetorosz pusztákon és más helyeken. És a mai napon azért vagyunk itt, hogy lerójuk hálánkat és meggyujtsuk az emlékezés fáklyáját azoknak, akik a legtöbbet, az életüket áldozták a Haza védelmében. Ezután a HNF elnöke beszélt, MÉCS LÁSZLÓ "Vadócba rózsát oltok" c. versének felolvasásával. Végül indítványomra a Himnuszt énekeltük el, s megköszöntem a közönség jelenlétét.

Jun.20.-án újabb nagy eseménynek voltam részese: Dr.HABSBURG OTTÓ, az Egyesült Európai Közösség alelnöke tartott érdekesítő előadást Debrecenben, az Orvostudományi Egyetem előadó termében, amely zsúfolásig megtelt a hallgató közönséggel. Eredetileg úgy tervezték, hogy a debreceni nagyerdő nyilvános színpadán tartják meg, de az egész-napos eső ezt megghiúsította. A rendezésért a Magyar Demokrata Forum minden elismerést megérdemel.

Miután bemutatták a közönségnek, Dr.HABSBURG OTTÓ állt a mikrofon elé. Szép, accentus nélküli magyar beszédét a közönség számtalanszor tapsorkánnal szakította meg.

Bevezetésül üdvözölte a megjelenteket és örömeinek adott kifejezést, hogy itt Debrecen városában tarthat előadást, ahol az egyik Habsburg őst detronizálták. Tudja, - mondotta, - hogy az ő ősei is csináltak hibát, de hibát csak ott lehet csinálni, ahol dolgoznak és tesznek is valamit.

Lépésről-lépésre vázolta a világ-politikai és gazdasági helyzetet. Nagyjelentőségűnek nyilvánította a Magyarországon jelenleg folyamatban lévő változásokat a többpárt rendszer és a demokrácia felé. De egyben józanságra, megfontoltságra és önuralomra kérte a hallgatóságot. Emlékeztetett 56-ra, amikor is a forradalom tragédiába torkollott. Szó szerint idézem, ahogy mondta: " ... az Isten szerelmére kérem önöket, a második lépést ne helyezték az első lépés elé, mert a szovjet csapatok itt vannak..." Ebből mindenki megértette, hogy csak lépésről-lépésre lehet a demokrácia útján haladni. Kijelentette, hogy a nyugati országok kormányai hajlandók a demokratikus Magyarországot megsegíteni, de csak akkor, ha megfelelő garanciát látnak.

Beszédének befejezése után FÜRR LAJOS történész hosszabb beszédben köszönte meg Dr. HABSBURG OTTÓ-nak, hogy Debrecen városát megtisztelte. Utána kérdéseket tettek fel, amire Ottó mindenkinek a kérdésére megfelelt. A sok kérdés közül, egy kérdést szeretnék itt kiemelni: Az egyik kérdés ez volt: " Elvállalná-e Alelnök úr a magyar Köztársasági Elnökséget? " Határozott "nem"-mel felelt és mindjárt meg is indokolta, hogy miért nem. " Én, az Egyesült Európai Közösség alelnöke vagyok, - mondotta, - és ebben a pozícióban sokkal többet tudok Magyarországnak segíteni, mintha itt Köztársasági Elnök lennék! " A hallgatóság óriási taps-orkánnal fejezte ki egyetértését.

A sok kérdés és felelet után én, a cikkíró, léptem a mikrofon elé: " Fenség! Méltóztassék megengedni, hogy bemutatkozzam. Vitéz Szendi József vagyok, a Florida-i Sarasota városából, az Egyesült Államokból. Szívem minden szeretetével köszöntöm Fenségedet és a Főhercegasszonyt, valamint kedves fiukat, Hazánkban, Magyarországon. Engedje meg, hogy emlékeztessem arra, hogy mi már találkoztunk személyesen az USA-ban, amikor Ön előadói körúton volt sok évvel ezelőtt és Professor PAJKER GÉZA bácsi közreműködésével a Syracuse-i Les Molyne College-ben tartott előadást. Az amerikai vendégek eltávozása után, mi, magyarok ottmaradtunk és én voltam az, aki Hazánk jövőjével kapcsolatban egy fogas kérdést adtam fel Fenségednek. " Örömmel köszönte meg az üdvözlést és az előző találkozásunkat. Így fejeződött be a debreceni találkozásunk. Beszélgetésünk közben, valaki a közönség soraiból megjegyezte, hogy " ez az amerikai magyar Habsburg párti." Pedig nem, de HABSBURG OTTÓ minden tiszteletünket és megbecsülésünket megérdemli.

Ami az általános politikai és gazdasági helyzetet illeti, az vajudik. Szervezetek, pártok alakulnak, de mindenre kiterjedő programot ez ideig egyetlen párt se adott. Eddig a pártok programjai közül a Magyar Függetlenségi és Radikális Párt adott egy programot, amely általánosságban megfelel a nemzet követeléseinek és magába foglalja az 56-os eszmék teljes követeléseit. A többi pártok most dolgozzák ki programjukat. Az én megállapításom az, hogy a sok párt szétforgácsolja az ellenzéki erők szavazó polgárait, és a még jól szervezett MSZMP, a szakadás ellenére is, a legnagyobb pártként fog a választásokból kikerülni. Hacsak az ellenzéki pártok és szervezetek nem lépnek egymással szövetségre! A választók megnyerésére a Keresztény Demokrata, a Szabad Demokrata és a Függetlenségi Pártnak vannak a legnagyobb esélyei, valamint a MSZMP- Pozsgai frakciónak, mert most Magyarországon Pozsgai a legnépszerűbb ember.

Gazdasági téren a helyzet elszomorító. Az életszínvonal fokozatosan csökken. Az árak már a fellegekben járnak, de hétről-hétre árazzák át az üzletekben az árúkat, persze nem lefelé, hanem felfelé. Ez súlyosan érinti a nyugdíjból élőket. Különösen azokat, akik városban laknak. Már több, mint 3 millió idős van, akik a létminimum alatt nyomorognak. A kommunista "Paradicsom" vezetői odáig súlyosztották le a magyar népet, hogy most már nem csak 3 millió koldus van Magyarországon, mint azt annakidején a Horthy rendszerben szokás volt mondani, hanem most már jóval túl is haladta, de erről a kommunisták, - még

Pozsgaiék is,- mélyen hallgatnak.

A korrupció elképzelhetetlen méreteket öltött. Üzérkedés, feketézés, a piszkos úton szerzett pénzek. Vállalat vezetők, tanács elnökök, tsz. elnökök és hasonlók a gyors meggazdagodás útján, hatalmas összegeket sikkasztanak. Lakáskiutalásokkal megbízott személyek, csúszó pénzek fejében utalnak ki lakást. Mindenki mindenkiből pénzt akar csinálni.

Arabok és négerk a pályaudvarokon - főleg Budapesten és környékén,- az ott szolgáltatást teljesítő rendőr-járőrök szemeláttára feketéznek valutával. Egyedülálló nőket leszólítanak. Három különböző alkalomkor figyelő állásba helyezkedtem a Keleti pályaudvaron és mindhárom esetben ugyanazok a személyek feketéztek a pénzekkel. Odamentem az egyik rendőr járőrhöz és megmutattam az egyik főmuftit, hogy igazolják le, mert szemem láttára ment zsebből-zsebbe a valuta. A rendőrök azt mondták, " sajnos, nem tehetünk ellenük semmit." A vasúti éttermekben a pincérek (csálingerek) be vannak szervezve, mert ott osztozkodnak a pénzeken.

Általában reformról beszélnek. Mi a reform? Valamit megreformálni, módosítani, vagy új formába ruházni. Magyarországnak nem reformra van szüksége, hanem rendszer-változásra. Egy olyan új rendszerre, amely tiszta lesz minden salaktól.

A mindenre kiterjedő megfigyeléseimnek a fentebb leírtak az eredménye.

+ + +

vitéz TASSÁNYI JÓZSEF J.P.

### EMLÉKBESZÉD

az MKCsBK Sydney-i csoport Csendőrnapon 1989 május 7-én.

Kedves Csendőr-támogatók és Bajtársaim!

A magyar kir. Csendőrség megalakulása és szervezése 108-ik évfordulójáról emlékezünk meg. A Szolgálati Utasítás előírása szerint elrendelt-"Csendőrnapi"-i megemlékező a Szabályzat pontjaira, mely a "Csendőrnapi díszbéd" minden év február 14-én a Testület megalapítása napját - ünnepnek rendeli el.

A mai napot három pontban szeretném megünnepelni:

Először: Itt szeretnék köszönetet mondani a m.kir.Cső.Bajtársi Közösség Sydney-i Csoport tagjainak, hogy azzal a nagy megtiszteltetéssel fejezték ki szeretetüket, hogy megválasztottak, mint csendőr fiút, a NSW-i csoportvezetőnek. Gyermekkori emlékeimben él még a mai napig is a sárvári, fűzfőgyártelepi és a csáktornyai cső.őrsökön töltött idő. A cső.bajtársaktól kapott nevelést és szeretetet, amit most tisztség viseléssel Híven, Becsülettel, Vitézül visszafizethetem.

A második pontja ünnepélyünknek:

" Megemlékezünk a m.kir.Cső.Testületbeli, hősihalált halt bajtársakról, akik a háborús veszélyek szolgálatában, vagy mint orosz-fogságban, nehéz munka és éheztetés útján elhaláloztak, meg a 3000, tömegsírbán fekvő hős Budapestet védő cső. mártírjainkról, és az Emigrációban, száműzésben elhunytakról."

Ezek a hazaszerető bajtársak mind hősök, mind hűségesek maradtak a m.kir.cső.eskühöz, mindhalálig!

Nincsen emlékmű emelve szeretett hazájukban, ahol régi szokás szerint a nemes magyar, vidéki, vagy városi, kalapot emelhet, vagy egyszer évente megemlékezhet hősi tetteikről, vagy öreg édesanyák virággal díszíthetik szívben hordott emléküket.

Mit jelentett a Csendőrnapi? Jelentett egy egész évből 24 óra teljes pihenőt, ha csak halaszthatatlan szolgálatteljesítések mást nem követeltek, jelentette az Istennek való hálaadást templomainkban, díszkivonulásokat hősi emlékműveinkhez, díszruhában és fényesen ragyogó tollas-kalppal, a jobbak jutalmazásai, egy közös lakomát, hogy a közös magyar sorsról elbeszélgessenek, ápolják ez alkalommal is az együvé tartozandóságot és Bajtársiasságot.

Ma csak lelki szemeinkkel látjuk a kürtszó mellett és harsány vezényszavak pattogása közben díszes egyenruhában felvonult Csendőregységeket.

Ma kevesebben jöttünk össze, de a lélek, a magyar csendőr lélek él, nem alszik, tovább él, sőt imádságban megerősödve és megacélosodva csendül össze otthon, a meg nem alkudó magyarokéval.

Harmadik Pontja: hivatalos elköszönés Dr. vitéz JANI ISTVÁNTÓL:

Dr. vitéz JANI ISTVÁN m. kir. cső. századosnak, hetvenöt esztendő foglalja össze csodálatos életét. Mint fiatal ember megérte a negyvenötös világháború összeomlásának korszakát. 1960 óta képviseli a Keresztény Nemzeti Emigrációt, a Csendőr Bajtársi Közösséget, meg a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségében, mint Csoportvezető és mint Főcsoportvezető fáradhatatlanul munkálkodott Magyarország feltámadásáért. Mennyi minden fért ebbe a gazdag, eseményteljes hosszú életbe!

Egészségi állapotára és korára hivatkozva visszavonult a Bajtársi Közösségi élet vezetésétől. Sydney-t elhagyta, Canberrába, szeretett Rita leánya közelében telepedett le.

Azt hittük, hogy ezzel Közösségünk egy értékes Bajtársat veszített el, szerencsénkre azonban, megígérte, hogy továbbra is köztünk fog maradni, amiről kedves Bajtársaim és Támogatóink személyesen is meggyőződhetnek, hogy köztünk van és köztünk fog maradni.

Pista Bátyám, a Sydney-i M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség nevében a te 20-éves vezetéssed megmutatta, hogy a magyarságot nem csupán a tisztelet, hanem a szeretet is fűzi hozzád. A Cső. Közösség érzi munkádat és értékét, így megkérlek, hogy fogadd el az örökös tiszteletbeli csoportvezetői címet igaz szeretettel tőlünk.... "

+ + +

Dr. BODOLAI ZOLTÁN

## A CSENDŐR ÉS A FALU.

( Csevegés az 1989 május hó 7-én megtartott Csendőrnapi társasbéd alkalmából. )

Ifjuságom két évtizede kapcsolt falumhoz. Felsőtárkány a Bükk lábánál feküdt, Eger közelében. A tárkányiak büszkéek voltak palóc-magyarságukra, hiszen a palócok még királyt is adtak Magyarországnak Aba Sámuel személyében, aki a 8-ik (kazár) törzs feje volt. Még a hetvenes években felállították a II. Világháború hősi emlékművét, amelyen a kis falu 100 hősi halottjának neve hirdeti magyarságukat.

Özvegy édesanyám a falu postamesternője volt s mi hárman testvérek a falu elemi iskolájába jártunk. Édesanyám Kossuth ivadék volt és a parasztot Kossuth Lajos tisztelő szeretetével kezelte. Nekünk is a parasztyerekek voltak legkedvesebb pajtásaink. - köztük két osztálytársam, akik csendőrök lettek, s 45-ben a "felszabadítók" megölték mindkettőt.

A faluban orvos, patika nem volt, az egri bor gyógykörében nem volt rájuk szükség. Volt azonban egy csendőrőrs - akikre meg éppen az egri bor varázsa miatt volt szükség. - A csendőrlaktanya a postahivatal és a bikaistálló közt volt - ( a néphumor nagy gyönyörűségére ) - ... Gyakran átfutottam az őrsre, ahol 8-10 csendőr lakott példásan tiszta, rendezes hálótermekben, - de a legnagyobb vonzóerő az volt, hogy sok könyvük volt, sőt újságjaik, képeslapjaik, kalendáriumuk is voltak, amikre szegény Édesanyám nem tudott előfizetni.

Mi, gyerekek szerettük a csendőröket, - valahogy olyan védőoszlopnak, várfalnak tekintettük őket, akik megvédtek a nagy, duhaj legényektől. A mi kis "büntényeinkkel" - fészkeszedés, almacszenés - nem törődtek, az a csősz dolga volt, - attól féltünk csak. Gyerek ellen elkövetett büntény különben sem volt a faluban. Az "Árvácská"-ban leírt gyermekkínzás - erőszak, csak Mórnicz Zsigmond szenilis fantáziájában élt, aki vénségére feltalálta a " paraszt-gyerekek-pornográfia " (jövendelő) műfaját. A családostok, öregek, aszszonyok szintén szerették a csendőrt, aki rendet biztosított a falunak. A legények viszont nem szerették őket, mert a csendőrök "sokat mászkáltak" utánuk - a lányok meg azért nem szerették a csendőröket, mert azok sohasem mászkáltak utánuk. A csendőr ugyanis



érett férfi koráig szerzetes életet élt: csak 35-40 éve körül házasodhatott. Persze a faluvégi cigányok gyűlölték leginkább őket, mert ahogy panaszolták: " a segény embernek már Zsércsre kell menni, ha tyúkot akár lopni..." ( Ha igazi demokrácia lett volna Magyarországon, akkor az útiköltséget levonhatták volna az adóból...)

Ami minket illetett, a magyar paraszt erkölcsi kódexe biztosította, hogy az este cselengő kisfiúkat, kislányokat a szülői elfenekelésnél nagyobb bántódás nem érhetett. Megcsodáltuk a portyázásra induló csendőröket, csodálkoztunk, hogy bírják a legnagyobb nyári hőséget feszes, posztó egyenruhájukban, állig gombolt zubbonyban, s hogy miért indulnak útkra ragyogóan tisztára pucolt csizmában, mikor azok úgyis porosak lesznek. Később, tanár koromban rájöttem, hogy a feszes, szabályos, díszes egyenruha, a kakastoll, puska, kard, mind szimbólum volt: tekintélyt, rendet, fegyelmet jelképezett. Egy csendőr a látóhatáron elég volt ahhoz, hogy a vasárnapi kocsmázó duhaj legények lecsendesedjenek és a faluvégi cigányok éles kanyarral változtassák útirányukat. Remek pszichológiával képezték ki a csendőröket. A jó sakkozó is fenyegető nyomással tartja féken ellenfelét, nem támadással. Mint később megtudtam, a magyar csendőr feladata az volt, hogy "megelőzze a büntetendő cselekedeteket." Azt hiszem, ez volt a világon az egyetlen rendfenntartó alakulat, melynek ez sikerült. Fegyverük az egyenruha, méltóságteljes viselkedésük, személyüket körüllegő tekintély volt, nem a letartóztatás, büntetés. Nem is láttam csendőri "letartóztatást", de tudtam számos "csírájában elfojtott" büntényről, amit a csendőrök "atyai" fegyellemmel akadályoztak meg. Hallottam Potta Pesta esetét, aki nagyon megkéselte Bajza Jóskát a kocsmában. A csendőrök "elbeszélgettek" vele és megtiltották neki, hogy egy évig kocsmába járjon. Ezt a büntetést Potta Pesta túlélte ( bár a kocsmatilalom nagyon fájdalmas lehetett ), de még mindig jobban járt, mint az angol-amerikai demokrácia hasonló helyzetben lévő fiatalja, akit a rendőr "Sir"-nek szólítva, igen udvariasan letartóztat, azután díszruhás ügyvédek, bírók nagyon udvariasan - a törvény szigorú megtartásával letárgyalják az ügyét, mire 12 jogtudatlan polgár elítéli vagy 4-5 évre. A börtönben az idősebb rabok félholtra erőszakolják, majd engesztelésül megtanítják a gazemberség minden fortélyára... Hát ki járt jobban?

Felfedeztem a csendőr és a tanár közötti hasonlóságot: a magyar tanár is az őt körülvevő tekintély súlyával tartott fegyelmet, nem büntetéssel, bár a diák, (pláne a rossz diák) tudta, hogy teljes "atyai" joga van büntetni, ahogy jónak látja. Ciszterci tanáram fegyelmezésének eszköze nem a pálca volt, hanem méltóságteljes komolyságuk, tiszteletet parancsoló "egyenruhájuk" a fekete-fehér reverenda ( a "reverenda" szó "tiszteletreméltót" jelent latinul) és, nem utolsó sorban hivatásos szaktudásuk. A magyar tanár hosszú egyetemi tanulmány, gyakorlat, akadémiai diploma után kapta meg "katedróját" - a csendőr legénység pedig kemény, sikeres katonai szolgálat után, mégkeményebb csendőrtanfolyammal nyerte el képesítését, a tisztikar pedig jogvégzett, egyetemi diplomás - sokszor doktori címmel rendelkező - "szakemberek" voltak. A M.Kir.Csendőrség minden tagja "hivatásos szakember" volt. Sosem láttam csendőrt habozni, tanakodni, töprengeni: habozás nélkül cselekedtek minden helyzetben, mint valami jól "programozott" komputer. Ugyan úgy habozás nélkül követték a parancsot a háború poklában, mint a Középkor "Templomos Lovagjai", akiknek a három szerzetesi fogadalmon kívül egy negyedik fogadalmuk is volt: a megkezdett csatában egyetlen lépést sem volt szabad hátrálniuk.

A szocialisták "tekintélyuralomnak" nevezik a régi rendszert. Talán nem csak az öregember nosztalgiája sajnálja, hogy ez a "tekintély" azóta elhalványult. A mai Magyarország sok jóindulatú magyarja próbál egy új, jobb társadalmat építeni. Isten segítse munkájukat - nehéz lesz homokra építeniük -. Az utóbbi írtózatot 40 év számúzta az Istent, megrontotta az erkölcsöket, lerombolta a régi értékrendszert: a tanár, a rendészet, a bíróság, az "atyai tekintélyt" kényszerrel és terrorral próbálta helyettesíteni.

A magyar falu szülötte vagyok, egynek érzem magam a magyar paraszttal. Nem "kutattam falut", mint a pesti kávéházak unatkozó újságírói, akik a nyári uborkaszézon "falukutató" vakációval töltötték el. A falu lelke él bennem. Kodály-Bartók tiszteletével néztem a parasztra. Ezért talán jogom van arra, hogy a magyar falu nevében hálás emlékezéssel üdvözljem a magyar csendőrt.

+ + +

## HADIFOGSÁGBAN TÖLTÖTT IDŐ

## I. RÉSZ.

1945 május 9.-én, amikor a háború befejeződött, Ausztriában állomásoztunk alakulatunk kötelékében. Ugyanis Grázban ért bennünket a fegyverszünet... Előző nap olyan híreket hallottunk az osztrákoktól, hogy Gráz az amerikai megszállási zónába fog esni. Ezért nem mentünk tovább nyugatra. Ugyanitt állomásoztak más magyar alakulatok is, akik 8.-án este elhagyták Grázot és minket is hívtak, hogy menjünk velük tovább nyugatra, mert ők nem hisznek az ottani híreknek. Mi maradtunk. Éjszaka, úgy éjfél körül nagy harckocsizajra lettünk figyelmesek. Többen kimentek megfigyelni, hogy miféle alakulatok vonulnak?! Megállapították, hogy orosz alakulatok vonulnak kelet felé... Másnap egy magasrangú orosz tiszt összegyűjtötte az ott lévő összes menekülő magyar alakulatokat és a magyar polgári egyéneket és tolmács útján beszédet intézett hozzánk. Kb. 15,000-en lehettünk. A magyar csapatok között volt egy tábornok is. Az orosz tiszt közölte velünk, hogy vége a háborúnak. Mindnyájan mehetünk haza. A magyar tábornokot megbízta, hogy az ő parancsnoksága alatt jöjjünk haza Magyarországra. Közben azt is közölte velünk, hogy ad mellénk egy 8-10 fős orosz oltalmi kíséretet, azért, hogy az orosz alakulatok velünk szemben visszaélést ne kövessenek el. A magyar tábornok kapott egy személykocsit. Így még aznap el is indultunk hazafelé. Kb. 30 km. utat tettünk meg naponta. Az útban hazafelé különösebb nem történt, mint néhány esetben orosz katonák a hazafelé jövő menekültektől szemüveget, majd csizmát vettek el. Azonnal szóltak a velünk jövő járőröknek, akik lőhátton jöttek velünk, azok utánuk vágtattak és visszavették az elvitt holmikat és visszaadták tulajdonosaiknak. Így teljes megnyugvással hittük, amit az orosz tiszt az induláskor mondott. A tiszt azt is mondta, hogy Magyarországon, ha hazaérünk, dokumentumot kapunk, amivel családunkhoz hazamehetünk. Mi nem vagyunk hadifoglyok.

Mikor Szombathelyre érteztünk, több civilruhás ember csatlakozott hozzánk és közölték, hogy nyugodtan menjünk a fogadó-táborba, ahol igazolványt kapunk, amivel lakásunkra, családunkhoz utazhatunk. Olyan híreket is kaptunk, amikor Magyarországra érteztünk, hogy itt hadifogságba fogunk kerülni. Szombathelyhez kb. 4-5 km.-re volt kiépítve, dróttal körülvéve Sorokpolányhoz tartozó ( Tücsök ) puszta. Sombathely és Sorokpolány között egy vasúti őrházhoz bementem érdeklődni a kapott hírek iránt. A vasutas felesége elmondta, hogy ne higgyük, hogy a közeli táborban kapunk igazolványt, amivel haza utazhatunk. Fogságba visznek bennünket. Erre én az asszonynak átadtam a zsebőrámat és a borotvám, azzal, hogy aki meg tudja mondani az adataimat, annak átadhatja, ha én nem jönnék vissza. Elértem az alakulatomat és a barátaimnak elmondtam, hogy mi a helyzet, nem hitték el és engem is lebeszéltek arról, hogy megszökjek. Kb. 2-3 km. út megtétele után orosz katonák farkaskutyákkal körülfogtak bennünket és bekísértek az elkészített tüskés dróttal körülvett fogoly táborba. Ott nagyon rossz volt az ellátás. Állandóan éhezünk... Magunkkészített földbunkerben laktunk.

Úgy június közepe táján egy éjszaka dörgött, villámlott és a drótkerítés táján lövöldözéseket lehetett hallani. Másnap reggel az összes foglyot a drótkerítéshez terelték melyen kívül német hadifoglyok hullái feküdtek. Az orosz táborparancsnok beszédet intézett a hadifoglyokhoz és ezt mondta: " Így járnak azok a hadifoglyok, akik megszöknek! " ... Később a táborban elterjed az a hír, hogy a kérdéses német hadifoglyok nem szöktek meg. Akik velük együtt aludtak, azt állították, hogy az oroszok felkeltették őket és kikísérték, majd később ők is hallották a lövöldözést. Ezzel viszont megfélemlítették a fogolytábort, hogy ne merjenek megszökni.

Ugyan ez év júliusában az orosz táborparancsnok sorakoztatta a hadifoglyokat és közölte, hogy a tábort feloszlatják és mindenkit hazaengednek. Néhány nap múlva kb. 2000 embert sorakoztattak és a vasútállomásra kísérték, - ebben én is benne voltam -. Ott már készen állott az üres vagon-szerelvény. Mikor készen volt a bevagonírozás, elindultunk.

28 napig vittek bennünket Romániába. Jassiba. Kint 27-28 fok meleg volt, elképzelhető, mit szenvedtünk a borzasztó hőségben. Víz alig kaptunk. Úgy elgyengültünk, hogy kiszálláskor jártányi erőnk sem volt... Ebben a táborban egy hónapig voltunk, majd összeállítottak egy szerelvényt és kivittek Oroszországba. Szalenc-nek hívták azt a helyet, ahol kiraktak bennünket. Nagy föld-bunkerben helyeztek el, ahol fűtés nem volt. Emeletes priccsen aludtunk. Szalmazsák nem volt. Borzasztó volt a koszt. Fagyos krumplit főztek, de annak is, csak a leve került a csajkába. A civil oroszoknak is nagyon szegény volt, mind az ételmezésük, mind a ruházatuk. Semmivel sem volt jobb a soruk, mint a hadifoglyoké.

1946 februárjában 100 főt összeállítottak és elszállították Rosztovba. Ebbe a szállítmányba is belekerültem. Rosztovban egy gyári lágerbe kerültem. Ott 2000 német és 400 magyar volt. Hála Istennek, itt emberségesebb volt a hadifoglyok helyzete. Itt már fürödni is lehetett. Volt egy magyar és egy német orvos is a hadifoglyok között. Mindkettő nagyon rendes ember volt, amit tudtak, megtettek a fogolytársaikért. A foglyokat állandóan osztályozták. Pl. Volt 1,213 disztrófiás. Persze, az orvosi vizsga nem abból állt, hogy megvizsgálták a belső szervezetet. A vizsgálatot sem a hadifogoly orvosok végezték. Erre volt egy orosz orvosnő, aki eldöntötte, hogy ki a beteg és ki nem. A vizsgálat abból állott, hogy az orvosnő megtapogatta a fogoly fenekén a bőrt, ha hús is volt alatta mehet dolgozni. Egyébként, ha nem volt láz, akkor azt állapították meg, hogy nincs betegség. Az első években mindenkinek kellett dolgoznia. Még a tiszteknek is, őrnagyig bezárólag. Majd később, talán 2-3 év után a tiszteknek nem kellett. Miután felmentették a tiszteket a munka alól, külön kosztot is kaptak. Időnként a titkos rendőrség vizsgálta azokat, akik a fronton voltak, hogy nem követtek-e el túlkapásokat.

1947, vagy 1948-ban, - az időre pontosan nem emlékszem, - Rosztovban voltam és egy külön lágerbe vittek, azzal, hogy hazaszállítanak bennünket. Egy hónap múlva szétszórtak bennünket különböző lágerekbe. Ekkor az a hír járta, hogy Nagy Ferenc, magyar miniszterelnök disszidált, ezért nem mehetünk haza. Ekkor Novosaktiba kerültem, szénbányába. Egy évig dolgoztam ott 280 m. mélyen a föld alatt és 15 km.-t kellett menni a tárnáig. Ott csak magyarok voltak. Előbb voltak osztrákok is, de azokat évekkal azelőtt hazaszállították. Ezután visszakerültem Rosztovba, ahol állandóan civil munkások között dolgoztam. Hosszú időn keresztül német brigádban dolgoztam. Én szerettem a németek között dolgozni. Nagyon jól megvoltunk egymással.

1949 őszén Voronyesbe kerültem. Itt egy híd-gyárban dolgoztam. 3000 orosz polgári egységgel. Már azt hittük, hogy sohasem fogunk hazakerülni. A civil munkások mindig sajnáltak bennünket, azért mindig vigasztaltak. Állandóan voltak gyűléseik és a gyár vezetősége mindig minket is megemléltett. Mi, hadifoglyok, a gyűlés után mindig megkérdeztük a civil orosz dolgozóktól, hogy miről van szó? Ők mindig elbeszéltek, hogy mit beszélt rólunk az előadó. Egy alkalommal elmondták gyűlés után, hogy velünk, hadifoglyokkal ne beszéljenek, mert mi sohasem fogunk hazamenni. Mind itt fogunk meghalni. Utána az orosz a saját véleményét mondta el: Ne higgyetek nekik, minden orosz hazudik, haza mentek hamar.

Általában az orosz munkások nem viseltettek velünk szemben ellenségesen, sőt jók voltak hozzánk.

( Folytatása következik.)

+ + +

## ŐSZI ÉJSZAKA

Az ősz nálunk Szovátán belemarkolt az erdőbe, s a tölgyfák lombja foltonként megveresedett, mintha vért ersztett volna rajta. Az útszéli vadvirágok színtelenek lettek és a bokrok piros bogyós ágai ledőltek a száradó gyepre. Az oldal megsárgult, a közeledő halál gondolata, mintha megíjesztette volna a bikket, gyűrött és sápadt lett, mint a vénember arca. Olyan nagy lett az egész kép és csendes.

A hegyháton felül, a havas fenyves elein, halványszürke köd ül, s miatta a rajza belevesz az égboltba. Az ormon leszálló erek, patakok símábbak, csendesebbek lettek; elbújnak a selymés sások közé, loppalcsorranva a fekete mederbe... halkán loholva tovább. Egyetlen szörnyű nagy száj ez a rengeteg erdővel szegett kép, mely utolsókat lélegzik.

Az erdő nem néma nyáron, amíg él és nő. Valami titkos roppanások; a levelek szerelmes sóhajtása; a bokrok mélyében nyughatatlan mozgolódások; egy madár csippenése itt; odább egy magját szétvető virágfej; egy sikló, mely a keserűlapuk szárai alatt átcsúszik; egy rigó, mely a familiájával a holnapi napról töprengve beszél; egy hab, mely zajjal versenyezve az előtte menőt megelőzni igyekszik; - ó, az erdőnek ezer a hangja!

De ősszel megcsendesedik egyszerre az erdők. Az eldőlő perjék, a lekonyuló virágszárak, a leomló lombok, a messze elnyúló békanyálak, a szállongó szárnyas magvak, a kifejezhetetlen mélaság, mely elterül hegyoldalon, patakmederben, oly lággyá, szelíddé és bússá tesz mindent, oly csendes, lemondó lesz a tájék, hogy megértjük a búcsúzást.

Úgy elereszti magát az erdő, úgy megtrottyan.

Múlóban lévén félelmesebb is lesz. A lehullott levelek pusszogatását a lábunk alatt, az összeálló sárnyiszogatását jobban meghalljuk, mint nyáron akár a békabrekegést. Egyszerre észrevesszük a kép nagyságát, és észrevesszük, hogy milyen csekélyek vagyunk benne.

A nagy sóstó oldalán a csupasz sóhegyek fehérre bágyadtabb, mint nyáron volt. Az alkonyat legelőbb a fehér talpát takarja be gyászfekete fátylával. Az orma felett pedig akkora helyt, mint az asztal lapja, álmatag fény bukkan ki. A Szakadát ciheresein gyenge köd suhan át, a Bekecs lábánál kezdve, kúszik fel a meredek oldalra. Az egerek a patakok partján bedőlnek lágyan ebbe a drága puha takaróba. Esteledvén, a bágyadt fény a sóhegy felett elevenedik. A hold ágya ez, melyből kikel. Pompásan, méltóságteljesen jön mindez, s akkor postás-trombita harsan fel a túlsó oldalon. Valami gyermek fúj felé, a kukoricást őrizve a vad-disznótól! Ah, mily idegen és csúf e mohó, recsegős hang ebben a nagy némaságban.

A hold nemsokára kiemeli fehér homlokát. Minden árnyba borul, de az első sugár két vékony puskaszuronyra tűz a bokrok között a hegytetőn.

Két vékony acélpenge, puska hegyén, s a rengeteg lombjából úgy kiágaskodik, hogy lehetlenség nem látni.

A két éles, vékony acél megígéz. Aszemünket vonzza. Akármilyen sugár és csekély e penge, ebben a nagy hallgató rengetegben - ezt kell, hogy lássuk. A sóstó nagy tükre, az oldalak fehér szikláin, a messze feltűnő ragyogó csillag, mind elvesznek a két éles, hegyes acél mellett, mely ott felmered mozdulatlanul.

Valahol az aljban a levelibéka gurgurizál. Összerezzenünk. Lovak dubognak a köves úton, melyeket gyerekek hajszolnak ki éjjeli legelőre. Bánt a zaja. Az éles szuronyél ragyogása a holdvilágban kellemetlenné teszi a csendességet...

A sósziklák tűhegyes fehér kövein kopog a kecske gömbölyű patája. S a tarka hetyke barom figyelve néz a hegyélre, hol egy asszony síránkozva szól két egyenesen álló férfihoz, a két zsandárhoz, kik a szuronyt tartják fel magasra.

- Ne higgyen rosszat felőlünk, csendőr úr! Ami történt, tiszta szerencsétlenség, tessék elhinni, csupán tiszta szerencsétlenség.

A Fekete-tó felől a kukoricák szárai zörögnek, amint egy szürkés, apró havasi tehén törtet át rajta az emberi szó felé igyekezve.

- Tiszta szerencsétlenség, csendőr úr, akármit mondanak is. Akár őrzi azt a szegény halott

fiút ott,csendőr úr,a bokor mellett,abból már ember nem lesz soha,s mi haszna lesz valakinek abból,ha miatta a tömlöcben rothad az uram?Nem ütötte ő agyon azt a szegény fiút,higgye el,csendőr úr!A fa rádólt magától,csendőr úr,a fiúra...magamagától... Ne hallgasson az ellenségeinkre...

A két katona pedig áll mereven,mintha abból a hideg sóhegyből vágták volna ki őket;a puskájuk a vállukon,a szuronyukat beragyogja a hold világa.Egy pirosbogyós kecskerágó bokor választja el őket valamitől,amit az alkonyatban nem lehet jól látni. A fű az ott heverő tárgy körül letaposott és barna...de hát ilyenkor este minden sötét...Egy kis fekete,mozdulatlan valami hever ott a fűben; a tetején egy szálfá, keresztben.

Az asszonyi szó szüntelenül pereg egyhangúan,mint az őszi eső,vagy a könnyező szem.

- Hogy az uram fektette volna azt a szálfát a Gyuri mellére,mikor agyonütötte volna?Az nem igaz...Hogy mondhatnak ilyeneket,csendőr úr!Ráesett Gyurira,tessék elhinni!Nem gyakorlott az én uram az ilyen gonosztevésben.Meg se járta volna az esze...Akkor tette volna rá,mikor már halott volt volna?Dehogy! Meg se merte volna nézni...ha ő tette volna. Nem,az uram nem ilyen fajta ember.Az uram jó ember,csendőr úr,s mi jól éltünk,csendőr úr,habár bolond,indulatos ember is az uram. De engemet úgy tartott,mint a galamb a fiókáját.Aztán már nem mai gyerekek vagyunk,csendőr úr!Az uram már deres (de ki áll azonban vele egy sorban munkában,mulatságban, s én is régecske mondtam el az esküt az oltár előtt.Hát miért bolondulnánk meg most,mi, időtöltött emberek. No mondja!Ez tiszta szerencsétlenség! A szálfá magától dőlt a fiúra.Az pusztította el Gyurit.

Valami enyhe szellő suhant át a Cserepeskő felől,s arra mind megmozdultak a lombok. A hold fellépett a boltra.A szélének a rajza oly éles volt,mintha ezüstös papírból ollóval vágták volna ki.Benézett a bikkék tetején,s azzal továbbshant. Benézvén a Gyuri elváltozott, vértől fekete arcára ott a bokor mellett, azért szaladt oly gyorsan odább bizonyosan.

Az asszony (erős,szép,húsos fehérnép,hólyagos szemekkel,duzzadt,piros ajakkal,az ünnepi ruhájában) behunyta a szemeit,amint a rebegő holdvilág mellett meglátta a legényke hideg testét... tapogatózva megkapaszkodott egy ifjú fa derekába - bárha síma helyen állott - és elhallgatott. Mily rettenetes csendesség volt.A csendőrök meg sem mozdultak.

- Járt utánam Gyuri,nem tagadom,csendőr úr,jó!Ami igaz,nem tagadom el.De nem az uram ütötte agyon.A szálfá esett rá.Mi itt lakunk fenn az élen, s Gyuri errefelé járt nappal,éjjel...nem tagadom. Mert itt fenn van a Gyuriék törökbúzásuk,s azért járt fel éjjel,hogy ne mocskolják meg a vaddisznók. Így esett rá a szálfá.Egy-két szót is szóltunk egymáshoz,nem tagadom...de semmi rossz nem történt közöttünk,csendőr úr...Hiszen gyerekember volt az,csendőr úr! Úgy nézhetném,mintha a fiam lett volna,mert gyermekkorától ismerem.Egyszerre,igaz,nagyon megbátorodott,mintha vaskapocs szorította volna meg az ember derekát a táncban, - de azért embert nem ölünk,csendőr úr!

A futó szellő még valami rútszagot is emelt ki a bokor mellől...Mintha kettévágta volna az asszony hangját ez a szag.Megdöbbenve hallgatott el,a kötényét a szeme elé emelte és lerohant a gödörbe. A tehén megíjedt a lármától és nagy törtetéssel visszarahant a kukoricásba.

Az égboltot egymásután hímezte ki a csillagokkal az éj. A Medve-tóba facsatornán vezetted édesvíz hangosan csorgott, s fodrok szaladtak végig a tükrön a holdvilágtól beragyogva.Mély és rettenetes a csendesség!

- Nem tudok innen elmenni,csendőr úr,látja (csak úgy a gödörből beszélt fel az asszony), elindulok haza,de visszatérek...Nem tudok elmenni innen,pedig az a szag,mely onnan a bokor mellől jön,elveszi az eszemet...Csendőr úr!Vigyék már el onnan Gyurit.Mit kívánnak tőlünk?Már meghalt Gyuri!Mit akar még velünk a bíróság,hogy nem engedi eltemettetni? Vége van már annak egészen...Vigyék el innen,az élő Isten irgalmára,azt a szegény testet. ...Hozzá nem nyúlnék a teremtett világ minden kincséért sem,de ezzel a tíz körmőmmel sírt kaparnék neki,csak hogy eltegyék már a föld színéről...Ne tartsák itt,lelkem, hiszen nem érzik?... Nem érzik a szagát,csendőr úr?...

Fölemelte mind a két karját a feje fölé; az égre meredt néhány ugrásban a gödörből fel-

rohanva, merészen a csendőrök elé toppant, s hangosabban, kiáltva dühösen folytatta:

- Az én bűnös szemem!... az én bűnös szám. Ó, jaj nekem, jaj bűnös testemnek. Ha megkívánok valakit, jaj nekem, jaj neki... Temessék már el, az élő Istenre. Vasárnap a táncban megszorítottam a karját, éreztem, hogy úgy reszket, mint a nyárfa. "Elvesztél"-így szóltam magamhoz bűnös örömmel... és elveszett... Lányok jártak utána, mert szép volt, erős volt, de ő elfordult tőlük miattam. Egy hét óta üldögélt egy kövön a mi házunkkal szemben... és éjszakán kóborolt az ablakom körül, mint a rossz lélek... "Mit nézel a falon, bolond," - kérdeztem - "A falon keresztül is látom, amint levetkőzöl, Mári... a fehér testedet..." - így szólt. - Ó az én bűnös testem. Az élő Istenre, tegyék már a föld alá szegényt!... Csendőr úr...

Az éjszakában körülte a hegyekben lángok gyúltak fel. Pásztorgyerekek élesztgették a dúvadak ellen a tüzeket, s az isteni csendességet felverték elnyújtott kiáltásaikkal, mindenféle ütőszerszámok lármájával... Hej...ho...ho... A medve azért csendesen cammog le az ösvényen, s megáll, messziről nézve a táncoló tüzeket... A hold békességesen szárnyal a bársonyos bolton. Madarak rebegő szívvel neszelnek a bokrok mélyén, s az uhu fel-emeli tollas fejét...

A békességet a sóőrök kutyái zavarják. A szemlész járja ott a veszedelmes útat... Botjával kopogtatva az ösvényt a lába előtt. A kuvaszok elejébe rontanak.

Egy tiszta áthatolhatatlan fekete köpönyeg hever hegyen, völgyön, mezőn és szakadékon. Oly rengeteg mindez, nagy, oly békességes, mint a halál.

Valaki belekiált az éjbe.

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

### Gondolatok a múlttól és a jelenről.

Kedves Bajtársaim!

Szeretnék Hozzátok, de főleg a fiatalabb nemzedékhez szólni, akiknek 1956 őszének eseményei nem személyes emlékek, csupán rajtunk, az idősebb generáción keresztül ismerik azon dicsőséges néhány nap világformáló jelentőségét. Miután nemzetünk a németek oldalán harcolt a második Világháborúban, Magyarországot sok vád érte emiatt. Az emberi természet olyan, hogy nehezen tudjuk megtartani józan ítélőképességünket akkor, mikor egyéni fájdalmink vannak. Sokan a Nyugati vezetők közül azonban minden egyéni tapasztalat nélkül is beleestek abba a hibába, hogy Magyarországot az "utolsó csatlós"-nak titulálták. Ebben a vádban sok igazságtalanság van. Mivel a fiatal nemzedék nem ismeri a tényeket, így most, az Októberi megemlékezés ad alkalmat, hogy bizonyos tényekre, melyek ennek az állításnak megcáfolására alkalmasak rávilágítsak.

Az első tény az, hogy mikor a Német Birodalom megindította agresszív támadását a lengyelek ellen, akkor Magyarország a német tiltakozás ellenére megnyitotta határait a lengyel menekülteknek. Nem csak menedéket nyújtott nekik, de a németek dühös tiltakozása ellenére megszervezte a lengyel katonák nyugatra-menekülésének útját. Több, mint 100.000 lengyelt menekítettünk át a Dráván, akik később mint a Szövetséges Hatalmak katonái harcoltak Hitler ellen. A magyar nép önállóságának demonstrálására miniszterelnökünk a német csapatok megszállása alkalmával öngyilkos lett. Gróf TELEKI PÁL ezzel akarta a világ előtt bizonyítani tiltakozását Hazánk megszállása ellen. De hagyjuk a messzi múltat. 1956-ban a magyar nép vérével bizonyította szabadság vágyát, mely eszmei tisztaságával megindította azt a folyamatot, mely most a leigázott nemzetek szabadság-követelésében érik el nemzetközi jelentőségüket. A vasfüggöny felszámolásával is Hazánk jár az élen a rab nemzetek között. A sors iróniája, hogy ismét ez a kis ország nyitja meg a szabadulás útját azoknak a németeknek, akik 1939-be ultimátummal fenyegettek bennünket, mikor ezt a lengyelekkel tettük!

Itt látszik, mekkorát fordult a világ. De csak a világ fordult, mi nem! Mert mi úgy '39-ben, mint '56-ban, mint ma is a nemzeti függetlenség és az üldözöttek megsegítése mellett foglaltunk és foglalunk állást, még akkor is, ha az veszéllyel jár. Ezen nemzeti hagyományunk, mely végigkíséri ezeréves történelmünket, egy olyan drága kincs, melyre büszke lehet minden magyar.

+ + +

## VI.

### A MUZEUM HÍREI

Dr. SZALONTAI SÁNDOR muzeum-gondnok, kurátor beszámolójából:

1989. VII. 26-án

A MAGYAR KANADAI KULTURKÖZPONT (Toronto, Ont.,) évenként megrendezésre kerülő nép- ipar és konyhaművészeti kiállítása a KARAVÁN nagyon szépen sikerült jun.16-24-ig. A Muzeumnak nagyon sok látogatója volt. A Vendégekönyvet közel 400 személy írta alá. Ha óvatos becslés szerint is csak minden 5. látogató írta alá, akkor is, ezalatt a 11 nap alatt, legalább 2000 személy fordult meg a Muzeumban.

A muzeum látogatói közül külön megemlítést érdemel Hon. ALLAN REDWAY a szövetséges kormány ház és lakásügyi minisztere, valamint a nyiregyházi tanító-tanárképző intézet 24 tagja, egy tanár vezetésével.

Külön élmény volt ezekkel a pedagógus jelöltekkel foglalkozni és megtudni, hogy mit tudnak helyesen és mit tévesen. Tévedéseiket mindjárt ott, a helyszínen a kiállított tárgyakkal és iratokkal eloszlattuk.

A Vendégekönyvet mindegyikük aláírta.

+ + +

## VII.

### BEL- ÉS KÜLFÖLDI SAJTÓHÍREK

#### AUSZTRÁLIA

MAGYAR ÉLET (Melbourne, Vic.,) 1989.V.18-iki számában beszámol a bukaresti máj.1-i ünnepekről, ahol az Európai Közösség nagykövetei ez évben nem jelentek meg. Valamennyien, 12-en, bojkottálták azokat, így tiltakozva a romániai emberi jogsértések ellen - számolt be a bonni (Ny. Németország) külügyi szóvivő, hozzátéve, hogy Nyugatnémetország alacsonyabb rangú diplomatát sem küldött. (Kovács József)

+ + +

#### EURÓPA

A DAILY MAIL (London, Anglia) f.évi ápr. hó 26-án megjelenő számában RICHARD KAY a sajtó udvari munkatársa beszámol CHARLES herceg, trónörökösnek a román kommunisták elleni támadásáról. Islington-ban a Civic Trust (Városi Építkezési Társaság) kiállításán beszélt a brit falusi kultúra és vidéki élet megőrzésének fontosságáról. Megnyitó beszédében azonban váratlanul a romániai eseményekre tért át és nyíltan vádolta meg Románia kormányát, városainak, hagyományainak nagyarányú pusztításával.

Egyenes kitörése a diplomatáknak meglepetés volt, hiszen mindezideig nem történt meg, hogy a királyi család tagja megvádoljon egy vasfüggöny mögötti kormányt. Kifejezetten elítélte ugyanis Románia miniszterelnökét NIKOLAI CEAUSESCU-t, hogy a nemzetet át akarja formálni egy kénye-kedve szerint alárendelt új emberfajtává.

" Célja, - mondotta a Walesi herceg, - hogy falvakat, vidékeket eltöröljön, s azok lakóit kb. 500 mezőgazdasági-ipari bérkaszárnnyákba zsúfolja. CEAUSESCU - folytatta, - saját országa hagyományai és kulturális értékei elpusztítását tűzte ki céljául az un. "Szisztematizálással". Kb. 8,000 falut, kulturális központot akar leromboltatni, templomokkal, régi temetőkkel együtt és így elszakítani a vidéki lakosságot ősi multjától. Úkanyjá-

nak, gróf RÉDEY CLAUDIA-nak sírja is beleesik. CEAUSESCU eljárását kiáltó emberi tragédiának nevezi. Nehéz szó nélkül nézni,- mondotta a herceg,- egy testvér európai közösség paraszt hagyományainak, ősi épületeinek lerombolását azért, hogy azok helyet adjanak egy halálosan hamis modern egyformaságnak. Képzeljék el azt a borzalmat,- folytatta,- hogy az önök egész ősi közösségét teszik a földdel egyenlővé az önök szeme láttára!"

Végül megjegyzi, hogy a XX. század már tanuja volt az emberi lélek nem egy eltévelyedésének, de keveset lehet hasonlítani azoknak a népzéreknek a tevékenységéhez, akik un. "hazaszeretetből" rendszeresen pusztítják el saját népeik hagyományait és kulturáját."

A trónörökös beszédét TV hírek alapján maga írta, nyilvánvalóan a külügyminisztérium beleegyezésével. Kijelentései, megjegyzései közel állnak azokhoz, melyek Sir GEOFFREY HOWE-tól származnak. Ami Romániában történik, azt Britannia is és az Európai Közös Piac is elítélte.

+ + +

ZÜRICHER TAGES-ANZEIGER (Zürich, Svájc) 1989.II.11-iki számában idézi szovjet-orosz szakértő nyilatkozatát, miszerint egy semleges Magyarország nem biztonsági veszély. OLEG BOGOMOLOV, a szovjet Tudományos Akadémia szociális rendszerű intézetének igazgatója a "Magyar Nemzetnek" Budapesten adott interview-ja szerint "egy semleges Magyarország nem veszélyezteti a Szovjet-Unió biztonságát."

" A magyar semlegesség feltételei " c. nyilvánosságra hozott interviewban BOGOMOLOV nem zárja ki, hogy Magyarország nyugati irányú polgári-demokratikus rendszerben hasonlóan az osztrák, vagy a svéd rendszerhez hasonlóan fejlődhetne. Az ilyen fajta fejlődés nem akadályozná meg Magyarországot abban, hogy a Varsói Paktum tagja maradhasson, s ezt a Szovjet-Unió nem tekintené árulásnak,- mondja BOGOMOLOV. Ha Magyarország a semlegesség mellett dönt, ezt a Szovjet -Unió nem tekinti fenyegetőnek,- hangsúlyozta a szovjet akadémikus. NAGY IMRÉT, az 56-os felkelés alatti miniszterelnököt ugyanis elsősorban a semlegesség bejelentése és a Varsói Paktumból való kilépése miatt ítélték halálra és végezték ki 1958-ban.

+ + +

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG (Zürich, Svájc) 1989.III.4-5-iki számában Dr.HABSBURG OTTO márc.2-iki budapesti ünnepléséről ír. Az egyetem bölcsészeti karának aulájában kb.1500 személy fogadta és ünnepelte az utolsó uralkodó 76 éves fiát. Egyik újságíró megkérdezte az egykori trónörökösöt, ma az Európai Parlament német képviselőjét, hogy mi a véleménye a mai Magyarország fejlődéséről. Válasza az volt, hogy "mi szépen előrejutottunk!" melyet a közönség kitörő ünnepléssel fogadott. Később a Gellért szállóban adott interview-jában Dr. HABSBURG magyarázatot adott, miszerint " Ha Magyarország semleges lesz és Ausztriával egyesül. Mondanám, erre vannak bizonyos eshetőségek. A fejlődés az utolsó években olyan rohamosan halad előre, hogy a jövőt nehéz megjósolni." Dr. HABSBURG az Európai Parlament küldöttségével három napot töltött Magyarországon.

+ + +

A MAGYAR NEMZET (Budapest) 1988.XI.17-iki számában közli a Magyar Távirati Iroda rövid híreit, miszerint 1988.X.29-én megalakult a MAGYAR PIARISTA DIÁKSZÖVETSÉG. Tagja lehet mindenki, aki a történelmi Magyarország bármelyik piarista iskolájában legalább egy tanévről érvényes bizonyítvánnyal rendelkezik, akár magyar, akár külföldi állampolgársággal bír. Arra törekednek, hogy valamennyi egykori piarista gimnázium képviselőt kapjon már ebben a testületben is. Ápolni akarják azoknak az intézeteknek az em-



lékét is, melyeknek diákjai még közöttük lehetnek, de az iskolák már megszűntek piarista iskolaként működni. A diákszövetség megalakítására mind rendi, mind az állami főhatóságok előzetes hozzájárulása után került sor. A volt diákok jelentkezését kéri a budapesti Piarista Gimnázium címén.  
Aláírás: Dr. ANTALL JÓZSEF.

+ + +

#### ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK.

USA TODAY (USA.) 1989.VII.13-iki számában ismerteti Mr. GEORGE BUSH USA elnöke és feleségének két napos magyarországi látogatását, melynek főbb mozzanatai: a./ a Közgazdasági Egyetemen bejelentette, hogy 1990-ben az un. békehadserg (Peace Corps) 60 fős csoportja jön Magyarországra, hogy megtanítsa a magyar tanárokat az angol és a kompjuter nyelvének tanítására.

- b./ 25 millió dollárral segítyt nyújt a magánszektornak a gazdasági életbe való további bekapcsolódásához.
- c./ 131 magyar árucikk részére Amerikába vámmentes behozatalt nyújt.
- d./ Mrs. BUSH meglátogatta a közeli erdélyi magyar menekültközpontot, ahol egy BUSH elnök arcképével díszített emlékvázát kapott.
- e./ A két napos látogatás után BUSH elnök Budapestről Párizsba repült, ahol a gazdasági csúcskonferencián Lengyelország és Magyarország gazdasági megsegítésének ügyét fogja képviselni.

+ + +

LOS ANGELES TIME (L.A., USA) 1989.VII.13-iki számában részletesen beszámol a Karl Marx Közgazdasági Egyetemen tartott előadásáról. Az egyetem amerikai és magyar zászlókkal földíszített nagytermében több mint ezer tanár és tanuló előtt beszélt. A változó időket mutatja, hogy a TV riporterek Marx Károly szobra elé állíthatták fölállványukat, s így az elnöknek nem kellett azzal szembenéznie.

Bush elnök elismeréssel vette tudomásul, hogy az egyetem Marx Károly "Das Kapital" c. könyvét levette a kötelező olvasmányok jegyzékéből.

Az egyetem új tanrendjében tanítani fogják a nyugati közgazdaságot, a magánvállalatokhoz szükséges tőke létesítése és a vállalatok vezetésének alapelveit. (Lásd: B.L.1989/1.szám 1.oldal u.e.bek./

+ + +

AMERIKAI - KANADAI MAGYAR ÉLET (Akron, Ohio) 1989.VIII.10-iki számában képes beszámolót hoz Ft. Dr. PASKAI LÁSZLÓ esztergomi érsek, prímás, bíboros 1989 nyarán tett hatnapos látogatásáról Kárpátalján.

A kb. 200000-es magyarság zöme református. A katolikusoknak - kb. 60000 - 40 templomukban nyolc idős, beteg pap tevékenykedik.

A bíborost Ungvárott, a repülőtéren a 75 éves Ft. HORVÁTH ÁGOSTON plébános fogadta, majd a zsúfolásig megtelt Szent György templomban köszöntötte szeretettel Ungvár hívő népe nevében. "Hívőnk van bőven, -mondotta, - csak papunk nincs." A templomban szent-ereklyeként őrzik a II. Rákóczi Ferenc-től származó szentségtartót, mely Rodostóból került Ungvárra.

Március elején megindult a Záhony-Csap-i Tiszahídon a kishatár-forgalom. A lakosság kölcsönösen vásárolhatja a szükséges árucikkeket. A kulturális cserelátogatások eredményeképpen egyidőben szerepelt Ungvár vadonatúj színházában a budapesti Radnóti Színpad, míg Munkácson a nyiregyházi Móricz Zsigmond színház Tamási Áron "Énekes madarát" adta elő. A nyiregyházi Fotoklub előadását a Vármuzeumban BALLA D. KÁROLY ungvári költő nyitotta meg.

Történelmi jelentőségű lelkipásztori útja során a primás meglátogatta Munkácsot, Beregszászt, Nagyszöllőst, Husztot, Técsőt, Szolyvát s más Felső-Tisza-vidéki települést. Utjának másik ígéretes eredménye: hamarosan kárpátaljai magyar papnövendékek kezdenek meg teológiai tanulmányaikat Magyarországon.

+ + +

#### KANADA

THE GLOBE AND MAIL (Toronto, Ont.,) 1989.V.9-iki számában a szerkesztőhöz címzett levelek között hozza BRIGITTA BALI (Toronto) írását: "Mióta Kanadába jöttem Magyarországból, három évvel ezelőtt, többször olvasok kritikus cikkeket a Chernobil-i (Szovjet Unio) katasztrófa kapcsán atomreaktorokról a USA-ban, Kanadában, Nyugateurópában és egyszer Lengyelországban is. Furcsának találom, hogy soha a sajtóban nem voltam képes adatokat találni arról, hogy Kanada Candu-atom-reaktorokat épít Romániában.

Romániában az egyre súlyosbodó emberi jogsértések miatt az elmúlt két hónapban Dánia és Portugália bezárta ottani követségét, Franciaország és Nyugatnémetország visszahívta követeit, s a 12 tagú Közös Piac pedig beosztotta a kereskedelmi tárgyalásokat Romániával. Ugyanekkor a Közös Piac magáncsoportokhoz fordult, hogy azok szervezzenek a romániai nép számára élelmiszer-szállítmányokat, amely éhezés elé néz, mert a kormány kiszállítja az élelmet, hogy nyugati valutát kapjon. Gondol arra valaki Kanadában, hogy a Candu-reaktorok megvásárlására való valutát az élelem eladásából szerzik? Egyáltalán törődik ezzel Kanadában valaki? "

+ + +

Az 1989.VIII.7-iki számában beszámol arról, hogy 1947 óta elsőkben tartott magyarországi pótválasztásokon a MAGYAR DEMOKRATA FORUM jelöltjei győztek a kommunista párt ellen. Julius 22-én, aug.5-én DEBRECZENI JÓZSEF tanár 70.4 %, Kecskeméten, illetve Szegeden RAFFAY ERNŐ történész és Nt. RÓSZIK GÁBOR egyenkint 61.9%-kal nyerték el mandátumukat.

Az országos képviselőválasztásokat, most már a többpárt rendszer alapján 1990 júniusában fogják megtartani.

+ + +

HADAK ÚTJÁN (Toronto, Ont.,) f.évi július-augusztus-i számának vezércikke: A HETEDIK KOPORSÓ, mely a budapesti 1989.VI.16-iki temetés emlékűnépével kapcsolatban többek között az alábbiakat írja:

... " A koporsók közül ötben egy elbukott vezető réteg elitjeinek földi maradványai nyugszanak. A hatodik koporsó üres volt. Jelképesen magában foglalta a névtelen munkás, szabadságharcosok, a kis pesti gyerekhősök csontjait, a 301.parcella névtelen mártírjait és azokat, akiket egy megtorló rendszer véres bosszúállásával a szovjet haláltáborok részére kiszolgáltattott, ahonnan nem volt többé visszatérés számukra.

A százezres tömeg, az egész emigráció, a nagyvilág milliós tömegei emlékeztek, néhány szót ejtettek a hat koporsóról. A napot a nemzeti megbékélés napjának nyilvánították. Halottak és mártírok, akikről ma már szabad emlékezni, kiknek sírja, koporsója többé már nem jelképes, hanem egy intő, figyelmeztető valóság. Az a bizonyos HETEDIK KOPORSÓ hiányzott a sorból, de jelképesen, a jelenlévők lelki világában az emigráció ezrei szemelött ott állott a hatalmas tér félreeső zugában. Egy üres koporsó, a hetedik, melyben százak és százak, ezrek és ezrek jelképes, soha meg nem található csontjai valóban mutatnak a gyilkosokra. Akiknek utolsó elfojtott kiáltása ma is a világ lelkiismeretének fülébe kiáltja: " Istenem, szabadítsd meg hazánkat ezektől a bitangoktól! "

A béke nem privilégium, nem kiváltság, - az mindenkié! S ha egy nemzet emlékezni akar halottairól, akik a szabad hazáért vesztették életüket, a nemzeti megbékélés napján emlékezzék azokról is, akik ugyanazon ellenség ellen buktak el és a megtorlás áldozataiként ugyanattól az ellenséges kéztől vesztették életüket, mint akiket a hat koporsó rejteget!

A hosszú névsor, mely magában foglalja az 56-os mártírok neveit, kiegészítésre szorul. Egy sokkal hosszabb névsorral, mely magában foglalja a sokezer mártír nevét, akik a veszített háborút követő és a világon párját ritkító arányú megtorlások során 1956-ig veszítették életüket, haltak mártírhalált a vérpadon, amelyen csak egy név áll fenyegetően: Népidemokrácia.

Nemzeti megbékélés napjáról beszélünk. Ha ez nem egy üres szólam, hanem egy nemzet kívánsága, akkor terjedjen ki ez a megbékélés a hetedik koporsó áldozataira. Terjedjen ki azokra is, akik egy veszített háborúban hazájuk parancsát teljesítették, s terjedjen ki azokra is, akiket az előre megfogalmazott halálos ítéletekkel egy rendszer félreállított, vagy az emberi gyarlóság bosszújának estek áldozatául. Adják vissza ezeknek a mártíroknak emberi megbecsülésüket, adják meg, adják vissza a becsületüket, hisz az életüket már visszaadni úgysem lehet.

Ha ez a HETEDIK KOPORSÓ megjelenik az emberek lelkében, akkor a nemzeti megbékélés ünnepe valóban minden magyarnak az egész világon a lelki, a nemzeti megbékülést fogja jelenteni. ( Végvári harcos )

+ + +

A KANADAI MAGYARSÁG (Toronto, Ont.,) egyik előfizetője juttatta el az alábbi levelet a Szerkesztőséghez, melynek írója, mint szemtanu számol be az eseményekről a magyarországi változásokkal kapcsolatban: "... Egyébként az enyhüléssel kapcsolatban hemzseg a sajtó, rádió, a TV a szebbnél szebb szólamokkal. A valóságban viszont ebből semmi nincs, ami javítaná a nép helyzetét. Sőt, inkább egyre rosszabbak a népet sújtó rendelkezések. Fantasztikus adózási ötletek, mesterségesen elrendelt inflációs manőverek, - mind a népet sújtják. A sajtó kiabál is! Hadd kiabáljon, "a kutya ugat, a karaván halad" - továbbra is a jelszó. Minden erőfeszítés arra megy ki, hogy a pártnak biztosan a kezében maradjon a hatalom.

Az "államosítással" az állam pénzének megszűnt gazdája lenni és a társadalomnak az élelmesebb rétege kihasználta és rájött arra, miképpen lehet az államkasszába fondorlatosan belemarkolni és ezáltal, munka nélkül, óriási összegekhez jutni. Ezt a réteget nem sújtják a könyörtelen áremelések, adók, levonások, de a becsületesen dolgozó népet kétségbeesésbe taszítják. És a hatalom könyörtelen, csak hogy minél több pénzhez jusson. Na, de hagyjuk ezt.

Látod, eszembe se volt politizálni, de sajnos annyira tele vagyunk manapság az ilyenszerű gondolatokkal, hogy Neked is jutott abból egy darab.

Itt tulajdonképpen tavaszra fordult már az idő. Én egészségileg tulajdonképpen jól vagyok, csak érzem, hogy e hónapban már 74 éves leszek. A viszontlátásig sokszor csókol, mind a fiatokat: Laci."

+ + +

KANADAI MAGYARSÁG (Toronto, Ont.,) 1989. XI. 30-iki számában az "Innocent until proven guilty" alap előadóestjét hirdeti. FINTA IMRE bajtársunk ügye, aki ellen a kanadai főügyészség "háborús bűnösség" vádjára alapján indított pert, október 3-án kerül tárgyalásra Torontóban. Az Alap 1989 október 1-én este 7 órai kezdettel a torontói MAGYAR HÁZBAN előadóestet rendez, amelyen DOUGLAS CHRISTIE védőügyvéd ismerteti a FINTA IMRE ellen indított eljárás jelenlegi állását. Felkéri honfitársainkat, hogy az előadáson minél nagyobb számban vegyenek részt. A RENDEZŐSÉG.

+ + +

## VIII.

### A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL

O.J. (Hertogenbosch, Hollandia) 1989.V.16-án... " A Belgiumban meghalt bajtárs adatainak a beszerzése nagyon hosszadalmas volt. Ha sikerül további adatokat megszereznem, szívesen közlöm. Saját életkörülményeinkről annyit, hogy mi feleségemmel most már 15 éve nyugdíjasok vagyunk. Két fiunk van, 42-46 évesek. Az idősebbik, Gyula, doktori címet szerzett a Nijmegen-i egyetemen, 20 évig középkori történelmet adott elő a Tilburg-i főiskolán, 3 éve a "Kerk In Nod" az elnyomott egyházak megsegítésére a negyven évvel ezelőtt alakult nemzetközi segélyszervezet hollandiai tagozatának igazgatója.

A mult év nyara óta emberfeletti munkát végez - illetve végeznek - a Romániából, illetve Erdélyből menekült magyarok és nem magyarok megsegítése érdekében. Az elmúlt 7-8 hónapban 4-5 esetben Magyarországon is járt, a holland televízió embereivel a magyar-román határon, valamint a menekült táborokban, hol tanulmányozták a menekültek helyzetét és adatokat gyűjtöttek a hollandiai és a szomszéd országokban a segélyakciók támogatásához.

Továbbá állandóan kapcsolatban vannak a különböző nemzetközi emberjogi szervezetekkel, az Európa-tanács, az Európai Parlament, a Közös Piac államainak vezetőivel annak érdekében, hogy azok közbejárásukkal nyomást gyakoroljanak az elnyomó román rendszer vezetőire, s ezzel enyhítsék és megszüntessék Románia, illetve Erdély népeinek köztük az erdélyi magyarságnak az elpusztítását.

Másik fiunk ugyancsak a Nijmegen-i egyetemen doktorált és 18 éve görög-latin szakon, mint professzor dolgozik az Utrecht-i egyetemen. Öt unokánk van, mindkét fiú felesége magyar, a gyermekek beszélnek, írnak, olvasnak magyarul... "

( Elismeréssel gratulálunk az ORBÁN CSALÁD-nak. Isten segítse továbbra is, az unokákat is az elhelyezkedéshez, a boldoguláshoz. Szerk.)

N.N. (Európa) 1989.VI.7-én... " Feltételezem, hogy mindnyájan jól vagytok egészség tekintetében. Kívánom továbbra is. Magam hasonlóan vagyok. Különös változások nélkül, ha a visszatérő kisebb nyavalyákat nem tekintem. Szív-baj, rheuma állandó vendégeim. Ideát a pénz leromlása, melynek a dollár mesterséges manipulációja erős lökést adott, fokozatosan tart az árak emelkedésével és drágulással az élet minden szektorában. Ez főleg a szerény életmódra kényszerült nyugdíjasokat érinti. De nem kell a reményt feladni: örökké nem élünk! Hálásan köszönöm a fáradozásaitokat... "

K.L. (Európa) 1989.VII.3.... " Hazai látogatók mesélték, hogy egy házaspár háromszor átöltözött valahol faluhelyen. Reggel még hideg volt, délre már melegen sütött a nap, este meg valami táncmulattság volt. Másnap azonnal kutasították őket az országból. Nagyon sok nyugdíjas tért már vissza Magyarországra, ami érthető, mert idősebb korban még nagyobb a honvágy. A nyugdíjat átutalják a volt befogadó országból, Kanadából, Svédországból, már hallottam. Ezek a nyugati nyugdíjak magyarországi viszonylatban csillagászati számokat tesznek ki. Azután az egyiknek adtak 10,000.-forintot, mondván, hogy magának ennyi is elég.

Hogy a hazai gazdasági helyzet mikor fog javulni? Amíg az oroszok bent vannak, belátható időn belül nem. A nyugati hatalmak addig nem adnak egy árva kopekot sem. "Egyik napról a másikra élünk"... mondja egy bankember. Időközben kitudódott, hogy az 1968 óta folyósított kölcsönökből a párt-

arisztokrácia Budán a Pasaréten luxusvillákat építtetett magának. A pénzt elpazarolták, elfecsérelték, az újságcikkek szerint a nép nyomorog. Az ország csaknem fizetéképtelen. Ugyanez a helyzet Lengyelországban is, ez az ország teljes összeomlás előtt áll. Nincs mit enni. A katasztrófa a leggyakoribb általános kifejezés.

Természetesen legalább ilyen szomorú a helyzet a Szovjetunióban is. JELZIN, aki GORBACSEV mellett a másik normális tisztánlátó politikus, kijelentette, hogy az ország, illetve a hatalmas birodalom a tönk szélén áll. 48 millió koldus él a létminimum alatt. SZAKHAROV leadta az S.O.S. jelet, 1½ - 2 év és minden összedől, mint a kártyavár. Ez a mai Waterloo és Königrätz! Kétségtelenül jobb megoldás, mint egy korlátlan atomháború. BUSH elnök kijelentette, hogy az oroszok vagy kivonják csapataikat Kelet-Európából, vagy ha nem, nincs többé anyagi segély. Pláne egy Marshall-terv elképzelhetetlen. GROSZ KÁROLY hibás döntésnek ítélte, hogy a számunkra annakidején felajánlott Marshall-segélyt az akkori politikai vezetés (Rákosi és az oroszok) nem fogadta el.

1990 júniusban lesznek a választások. Szerintem legnagyobb esélye a Magyar Demokrata Forumnak van. Ha azonban a kommunisták megint galád módszerekhez folyamodnak, mint 1947-48-ban, akkor a nyugati világ egy árva vasat sem fog adni. Egyöntetű vélemény, hogy nem jó, ha a kis Magyarországon 30 különböző párt és szerv van. A nyugati határon a vasfüggöny lebontására a parancs Moszkvából jött. Hazánk GORBACSOV terveinek kísérleti laboratóriuma. Remélhetőleg ő nem fog megbukni, mert az az egész emberiségre katasztrófa volna.

Hazaköltözni ma, a világ másik végéről nemcsak túlzott merészség, hanem egyenesen öngyilkosság. Akik a mi kategóriánkba tartoznak, míg az utolsó szovjet-orosz katona el nem hagyta hazánkat és az új, nemzeti alapon álló szabad magyar kormány meg nem alakul: addig a várakozás a helyes magatartás.... "

M.I. (Vancouver, B.C., Kanada) 1989.V.29... " A B.L.-et rendesen megkapom. Nagyon szépen köszönöm, szeretem olvasni, nagyon sok tanulságos cikk van benne. Itt küldök a lapra 25.-dollárról utalványt. További jó munkát, erőt, egészséget kívánunk... "

B.A. (Renacimiento, Argentina) 1988.XII.12...." Köszönöm, hogy apósomról több helyen is olyan szépen emlékeztetek, valamint szerény soraimnak is helyet adtatok. Kimagaslóan jó tájékoztató cikknek tartom a TETEMREHÍVÁS-t és meghatóan kedves elbeszélés a MEGY A GYŰRŰ... S az egész B.L. felépítése elsőrangú. Igyekezni fogok, hogy Los Angeles-i gyermekeim útján hozzájárulásomat eljuttassam hozzátok, hogy a B.L.-t most már az én nevemre elküldhessétek. A közelgő karácsonyi ünnepekre és az Újesztendőre minden jót kívánva, munkátokra Isten áldását kérve, bajtársi szeretettel üdvözöllek."

Ifj.v.T.I. (Westminster, Ca., USA) 1989.VI.3-án...." Mellékelek egy kis pénzt a B.L.-re, használjátok saját belátástok szerint. Úgyszintén, ha bár utólag is, de szeretnék hálás köszönetet mondani az "EMLÉKLAP"-ért. Van egy unokatestvérem, LÁMFALUSI LÁSZLÓ őrm., az erdélyi harcokban, 1944 vége felé eltűnt. Soha senki nem hallott felőle. Egy másik rokonom, P.MIHÁLY őrm., aki jelenleg Közép-Kanadában lakik valahol, szeretnék vele összeköttetésbe kerülni. Ausztriában voltam vele együtt. Ha ismernétek, szeretném, ha címét közölnétek velem..."

Zs. Gy. (Sao Paulo, Brazília) 1989.IV.17...." HAJNÁDY BANDI-val (B.L. 1989/1.szám) mindig meg volt a bajtársi, baráti kapcsolatunk. Az utolsó 10

évben pedig az én cégemnek volt kereskedelmi képviselője. A mai napig sem tudok napirendre térni e szomorú esemény felett. GYURKA öccse jött el Budapestről végbúcsút venni tőle, felkeresvén örök nyugvóhelyét. Igen megszerettük. Volt sok időm beszélgetni az otthoni politikai helyzetről, ő igen jól van tájékozva. Sajnos gazdaságilag nem halad olyan gyorsan a kibontakozás otthon, mint politikailag. De én még így is szkeptikus vagyok, annak ellenére, hogy örömmel üdvözlöm az ottani könnyítéseket, de ameddig a hatalom a kommunista párt kezében van és az orosz csapatok Magyarország területén tartózkodnak, addig sohasem lehet tudni, mit hoz a holnap. Láthatjuk Georgiában is milyen brutálisan léptek fel a védtelen lakossággal szemben.

Azt hiszem, még sokat kell várunk, míg igazán szabad Magyarország lesz. Isten adjon erőt, hogy ezt még mi is megérjük! Az lenne életem legboldogabb napja, na és, ha az elszakított testvéreink sorsa is jobbra fordulna."

D.D.J. (München, BRD.) 1989.VIII.10...." Már megint elérkezett az idő, hogy BL hozzájárulásomat kiegyenlítsem. Így mellékelek 50.-DM-t, hogy még továbbra is fenn tudjuk tartani, amiből is, ha már nem sokat, mégis akad egy-két ismerős és tudomást szerzünk hollétükről és életükről. Sajnos nagyon ritkulnak soraink. Nem rég nagy részvétellel temették SÓLYOM LÁSZLÓ fő-törm.-t, 86 éves korában Pécsen. Amikor a temetési szertartás befejeződött, a jelenlévők: " éljenek hazánk fiai, a m.kir.Csendőrség " szavakkal búcsúztak elhunyt bajtársunktól és könnyes szemmel hagyták el a temetőt."

S.I. (Klagenfurt, Ausztria) 1989.VIII.8..." Jun.16-án 4 óra hosszat néztem a TV helyszíni közvetítését, az 56-os áldozatok temetését, az ország megható és fennkölt búcsúját. Ez a magyar nép akarátának oly elképzelhetetlen és megdöbbentő kinyilatkoztatása volt, amely egyedülálló a világtörténelemben, amelyet néhány hónappal ezelőtt el sem lehetett volna képzelni... A beszédek a megbékélés és összefogás jegyében, minden gyűlölet és megtorlás érzése nélkül hangzottak el... A több százezres tömeg egy emberként, felszólításra mondta a szónok után: " rabok tovább nem leszünk! " ... Mindig hittem abban, hogy most is, mint történelmünk folyamán annyiszor, a fiatalokban újra felbukkan a magyar nemzeti érzés, de hogy ez még az én életemben bekövetkezhetik, arról álmodni sem mertem volna... Ma ismét büszke vagyok, hogy magyarnak szülehettem! ... "

B.J. (Ligist, Ausztria) 1989.VIII.19...." a múlt évben kb. 20,000 honfitársunk jött Ausztriába azzal a szándékkal, hogy kivándoroljanak valahova a világ "napos oldalára". Sajnos erre nem sok kilátás van. Kivándorlókat csak Ausztrália vesz fel, igen kevés létszámban. Az osztrák kormány aug.elejétől megvonta az anyagi támogatást a magyar és lengyel menekültektől. Szállásaikat, melyeket eddig az állam fizetett, el kellett hagyniuk. A menekülteknek egy része hazatelepült Magyarországra, többen pedig sátorban laknak. A menekültek eltartása az osztrák államnak évi 1 millió shillingjébe kerül, ami miatt az adófizetők nyugtalankodnak. Menekült jogot most már csak azok kapnak, akik volt hazájukban nemzetiségi, faji, vallási vagy politikai meggyőződésük miatt üldöztetést szenvedtek, pl. a romániai menekültek. Jelenleg Németország keleti részéből, Magyarország felől jönnek nagy számban menekültek Ausztriába. Jönnek még jugoszlávok, törökök, irániak is stb. A külföldiek között sok a bűnöző turista. Az ilyen személyeket hosszabb időre kitiltják az ország területéről.

Községünket, melyet hegyek vesznek körül, f.hó 17-én elöntötte az árvíz. Három óra hosszat tartott a felhőszakadás, mely parkoló autókat is elsodort. Egy férfit, autójával együtt, csak a víz lepadásakor találtak meg, holtan.

Gyökerestől kiszakított fákat sodort le az árvíz a hegyekről. A pincék megteltek vízzel, házak megrongálódtak, az utak járhatatlanok lettek. Nyakig álltunk a vízben, de ivővizünk nem volt, (meg kellett tanulnom sört inni), ugyancsak nem volt villanyáram, telefon, posta, el voltunk zárva a külvilágtól. Az eltakarítási munkában én is segédkeztem. Kertemet is, melyet szorgalmasan gondoztam, - elöntötte az árvíz, minden megsemmisült..."

R.K. (Calgary, Alberta, Kanada) ... "Negyven év után újra otthon. Május elején értem haza, s a rádióban és a Tv-ben elhagzó dolgok nagyon megleptek. Rögtön kezdtem jegyezgetni a dolgokat. Hamar rájöttem, hogy az események olyan gyorsan változtak, hogy szinte lehetetlen volt kísérni. Hirtelen határoznom kellett, hogyan gyűjtsem össze a sok adatot. Bátyám, bizonyos mértékben jól tájékoztatott a napi történekekről, én pedig összegyűjtöttem a REFORM független demokratikus hírmagazin, hetilap minden számát. Úgy vélem, ez a legjobb és legértékesebb hetilap.

Találkoztam néhány régi évfolyamtársammal, akiktől a REFORM régi számait is megkaptam. A márc. 3-iki szám elején a Kossuth és a koronás címer alatt ott a kérdés: MELYIK LEGYEN? Erre a kérdésre csendes népszavazásszerűen válaszolt a magyar nép. Budapestet szélteben, hosszában végigjártam, régi lakóhelyünket Budán, a Kis-Korona utca, a Zsigmond-tér, stb. Az utcán tolongó nép 90 %-a a koronás címet viselte, kisebb nagyobb méretben. Megszólítottam egy fiatalembert, aki nagyon szép koronás címet viselt, hol lehet ezeket a jelvényeket venni? Az aluljárókban mindenütt árúlják, - volt a válasz, - ez kerül vissza a zászlókra, - mondta mosolyogva. A REFORM márc. 31-iki száma már úgy jelent meg, hogy a cím közepén lévő "O" betű helyén már a koronás címer volt és azóta is úgy van. Befejezésül, csak annyit akarok még hozzátenni, hogy ha mindaz, amit eddig láttam és hallottam valóra válik, jövőre nem lesz kommunizmus Magyarországon.

Műemlékeinkkel kapcsolatban fölmerül bennem a kérdés, mi lesz a sorsa azoknak, melyeket egyszerűen leromboltak, mint pl. a Monostori vár-erőd sziklakapujának a tetejét, az óratoronnyal együtt?! Majd bevezették a síneket, azokon szállították be a nehéz hadi felszerelést. Azután a síneket fölszedték, ami arra mutat, hogy eszük ágában sincs onnan kimenni. Dél-Komárom három erődje közül ez a legnagyobb és valóban műemléknek számított. Komáromban nem ez az egyetlen, amit tönkretettek, mert a Frigyes-laktanya szintén fölismerhetetlen állapotban van. És mind az, ami még szerteszét az országban történt és még ma is történik, az szinte fölmerhetetlen.

Persze, egyszerűen az erősebb jogán!..."

L.L. (Magyarország) 1988-XII.5...." Most pedig "légy erős", mert olyat írok, amit úgy lehet, még nem hallottál: ébresztgetik a Cserkészeket! Nem csak a napi és heti újságok lapjaiból, képeiből látom, hanem két kiállítást is összehordtak már régi emlékekből. Hát persze, hogy mindkettő érdekelt, mindkettőt megnéztem. A köszegit könnyű volt, mert könnyen át tudtam utazni. SINKOVICS nyitotta meg, aki jelenleg a legnagyobb és legnépszerűbb magyar prózai színészünk. A kőszegi Múzeum két nagy termében volt összehordva az anyag. Bámulatatosan gazdag anyag! Zászlók, őrsi, meg csapatzászlók, sátrak, kürtök, kiadványok, egy nagy tárlóban beöltözve farkaskölyök, cserkész, parancsnok, öregcserkész tábori milieu-ben... Próbakönyvek, plakátok. Az 1926-os Orsz. Nemzeti Nagytábor plakátjai, fényképei. A birkenheadi Jamboree óriás fényképfőlvétele (félkörben voltunk fölállítva és a felvevőgép félkörben mozogva kente fel a képet a negatívra, akkor ez óriási szenzáció volt.) Aztán a gödöllői Jamboree, ahol még a lovas-rendőrségünk is szerepelt...

A másik kiállítás Szegeden volt a Fekete-házban (Zrinyi utca), ez inkább az egész mozgalom történelmét ölelte fel. De hatalmas anyaggal, töménytelen dokumentummal. Élmény volt végignézni, alig tudtam otthagyni.. S azt, hogy ennyi és ilyen év után még ennyi anyagot tudtak összeszedni, az bámulatos! Nagy kérdés, hogy ennyi újszerű kezdeményezés között ez a mozgalom gyökeret tud-e most verni? Nem tudom elhinni, mert " kétszer nem lehet ugyanabba a folyóvízbe belelépni!..." Akkor sem lehetne, ha meg lennének hozzá az emberek és lehetőségek. Sajnos, egyik sincs meg, s ezért számomra a mozgalom egy csomó szép emléket és tartalmas életformát jelent. Hogy külföldön nem ez a helyzet, azt elhiszem... "

+ + +

IX.

## ÉRTESÍTÉSEK, NYUGTÁZÁSOK

### FELHÍVÁS

RADA TIBOR (Calgary, Alberta, Kanada) bajtársunk 1989 májusában körlevélben fordult ludovikás bajtársaihoz és bejelentette, hogy a L.A. történetének összeállításán dolgozik. Az összefoglalás egy fontos része lesz a második világháború következtében erőszakos halált halt volt ludovikások névsora. Ehhez kéri mindenki közreműködését, nevezetesen adatokat, névjegyzékeket, fényképeket, s más forrásmunkát, hogy a munka minél pontosabb, részletesebb legyen. Köszönettel van azok iránt, akik ezt már megtették, illetve segítségük folyamatban van. Ludovikás üdvözléssel: RADA TIBOR.

CÍME: 5639 Travis Cr., N.E.- CALGARY, Alberta, T2K 3W1, CANADA.

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

1988 KARÁCSONY

Most, hogy az életem alkonyához értem  
A boldogságról is illendő beszélnem.  
A szenvedésem elsírtam ezerszer  
Írtam bánatomról, kinnal és keservvel.  
De időm most végre tetőfokra ért fel  
Itt állok áldottan sokkal és kevéssel.

Sok-sok szeretetet kaptam; nem cserébe,  
Hanem önzetlenül, barátság jegyében.  
S kevés vagyonom mit gyűjtöttem, nem érték.  
Álmaimat mindig vágyaim beérték.  
Irigységből - hála - vaj' h semmit se kaptam.  
Minden tartozásom búsásan megadtam.  
Bosszúvágy már rég nem keseríti éltem,  
Mindez azt mutatja, mint gyümölcs, megértem.  
Mellettem áll ma is félszázadon kísérőm,  
Hűséges asszonyom, támaszom, megértőm.  
Leányomat is, kit egyszer elvesztettem  
Újra visszakapva bánatom feledtem.

El kellett ezt mondjam, mert tartozom ennek  
Lelkemet betöltő igaz, boldog percnak.  
A ma elröppenhet és mit hoz a holnap?  
A jövő titkába senki sem hatolhat...  
De bármit hozzon is a végzet élembe  
A "MA" a multat és a jövőt megérte!

Csak halkán suttogom: " Uram, hála érte. "

+ + +



Lapzárta után érkezett: A II.FEJEZETHEZ:

### HALOTTAINK

VARGA ISTVÁN III.m.kir.csendőrfőtörzsőrmester, a Souverain Szent László Társaság és Rend lovagja, az MKCsBK Adelaide-i (S.A.Ausztrália) csoportjának lelkes tagja, hosszú szenvedés után a helybeli kórházban 1989.VIII.26-án 90 éves korában elhunyt.

1899.IX.2-án született. 1923.XI.1-én lépett be a Csendőrséghez, hol dunántúli és alföldi őrsökön szolgált, majd 1939 márciusában az elsők között ért föl az ezeréves magyar-lengyel határra. Itt megerősített határszéli őrsöt létesített, majd Halmiban volt őrsparancsnok.

1945-ben az összeomlás után szülei házához ment, hol 5 holdnyi földön családjával együtt gyümölcsöt termelt. 1956-ban a forradalmi tanács elnöke és a nemzetőrség parancsnoka volt. Nov.4-e után a kommunisták kegyetlenül megkínózták, de felépült. 1964-ben leányáékhoz vándorolt ki, belépett a csoportba, s annak tevékeny tagja volt.

A Regnum Marianum magyar katolikus kápolnában tartott gyászmise után temették 11 bajtárs, a cső.özvegyek, hozzátartozók és sok barátjuk részvéte mellett. A sírnál UTCZÁS MIHÁLY szds.csop.vezető búcsúztatta.

Gyászolják: Özvegye, leánya MARIKA férjezett PÁFAI ISTVÁNNÉ KSL, leány-cserkészcsapat parancsnok, családja és bajtársai. (Lásd: KÖVENDY K.: M.Kir. Csendőrség 1881-1945, 369-370 oldal.- U.M. 1989.VIII.31.-)

+ + +

A VII. FEJEZETHEZ:

### BEL ÉS KÜLFÖLDI SAJTÓHÍREK.

PERTHI MAGYAR HÍREK (Perth, Western Ausztrália. Felelős szerkesztő és kiadó: J.C. VESZELY):

"... Lehet, hogy egyetlen ember ellen sem indítanak eljárást Ausztráliában az un. HÁBORÚS BÜNÖSSÉG címén.

LIONEL BOWEM államminiszter, aki az ilyen ügyek meghatalmazott miniszterre egy Sydney-i rádióműsor keretében mondta, hogy 590 feljelentés érkezett. Az eddigi legalaposabb nyomozások azt a számot 200-ra csökkentették már le. Azt mondta, hogy novemberre ez a szám pedig körülbelül 40-re megy majd le. Nincs kizárva, mondotta, hogy abból a számból egy sem kerül majd bíróság elé. A nehézség abban áll, honnan kerülne elő a megbízható bizonyíték - kérdezte Bowen miniszter. Megszerezhető-e a bizonyíték még mindig?

A magyarországi főügyészség, mellyel Ausztrália megegyezést írt alá a "háborús bűnösök" elleni bizonyítékok hozzáférhetőségét illetően, diszkreditálva lett. A legfelsőbb bíróság határozata, hogy a NAGY per illegális, a bizonyítékok koholmányok voltak: tehát a felhozott vádak is hamisak voltak - a leghatározottabban szavahihetetlené tették a főügyészséget! Ez az igazság. ( XXI. évf. 8.szám. 1989 augusztus hó. 15. oldal. )

+ + +

AZ MKCSBK VEZETŐSÉGE

ezúton is köszönettel nyugtázza Közösségünk fönntartására befolyt önkéntes hozzájárulásokat és felülfizetéseket

1989 március 1-től augusztus 31-ig

v.B.T.E.	BL US	15.-	Cs.J.	BL	67.10	A.F.	BL US	15.00
Id. B.I.	BL	15.-	K. F.	BL	20.00	v.D.F.	BL US	10.00
v.J.L.L.	BL US	15.-	K. J.	BL	20.00	<u>U.M.Adelaide-</u>		
<u>Zs. Gy.Sao</u>			v.D. J.J.	BL	30.00	<u>csoport</u>	BL	173.40
<u>Paoloi csoport</u>	BL	40.-				Özv.dr. V.T-né	BL	15.00
L.F.	BL	12.-	G. K.	BL US	10.-	P.I.	BL US	20.00
			K. G.	BL US	20.00	Cs.L.	BL US	10.00
i.B.A.	BL	15.-	v.Sz.Cs.	BL US	15.00	Dr. B.E-né	BL US	25.00
<u>Sz.B.Melbourne-i</u>			Ny.G.	BL	20.00	H.S.	ISA US	20.00
<u>csoport</u>	BL	420.-	Özv.v.Z. E-né	BL US	20.00	H.L.	ISA US	20.00
M.I.	BL	25.-	V. G.	BL	20.00	v.F.D.	ISA US	20.00
Dr.Sz.E.	BL	30.-	ifj.T.I.	BL US	100.00	v.K.E.	BL	30.00
B.I.	BL	20.-	<u>Dr.T.Gy.Sydney-i</u>			N.N.	BL US	15.00
Özv. H.S-né	BL US	20.-	<u>csoport</u>	BL	500.00	<u>K.K.Hamilton-i</u>		
						<u>csoport</u>	BL	156.00
K.I.	BL US	20.-	S. F.	BL	25.00	<u>K.K.Hamilton-i</u>		
			S. I.	BL	12.00	<u>csoport</u>	SA	20.00
v.N.L.	BL US	20.-	S. L.	BL	12.00			
ifj.v.G.Á.	BL US	20.-	<u>Sz.P.Londoni</u>			v.Sz.Sz.	BL	15.00
<u>M.I. M.Cs.Cs.K.</u>			<u>csoport</u>	BL	74.57	D.D.J.	BL DM	50.00
<u>Cleveland</u>	BL US	250.-				E.G.	BL US	10.00
B.B.	BL	20.-	K. K.	BL	20.00	J.I.	BL	20.00

